

KPB.430.004.2020

Nr ewid. 135/2020/P/20/001/KPB

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.
w części 37 – Sprawiedliwość
oraz wykonanie planów finansowych
Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym
oraz Pomocy Postpenitencjarnej
– Funduszu Sprawiedliwości
i Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych
oraz Rozwoju Przywieźiennych Zakładów Pracy

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu
Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Marek Bienkowski

Akceptuję:
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Marek Opiola

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
Warszawa, dnia 9 czerwca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA.....	6
3. UWAGI I WNIOSKI.....	9
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ	10
4.1. DOCHODY BUDŻETOWE	10
4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	11
4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	21
4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE.....	21
5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI	24
5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO	24
5.2. SPRAWOZDANIA.....	28
6. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY.....	29
6.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO	29
6.2. SPRAWOZDANIA.....	32
7. USTALENIA INNYCH KONTROLI	33
8. INFORMACJE DODATKOWE	34
9. ZAŁĄCZNIKI	35
9.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	35
9.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK.....	37
9.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	38
9.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI.....	40
9.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY	41
9.6. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ	42
9.7. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	44
9.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 37 –SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	45
9.9. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ.....	46
9.10. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI.....	47
9.11. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY	49
9.12. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	51

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa na rok 2019, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 37 – Sprawiedliwość oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek tej części budżetu państwa.

Zakres kontroli

W części 37

– Sprawiedliwość ocenie podlegały:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;

- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2019 oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych;

- funkcjonowanie wybranych elementów systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym, w tym sporządzania sprawozdań finansowych i prowadzenia działań nadzorczych w zakresie realizacji budżetu nad jednostkami podległymi w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp);

- wykonanie uwag i wniosków pokontrolnych NIK z kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r.;

- skuteczność podejmowanych przez dysponentów III stopnia działań windykacyjnych.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w części 37 nie dokonywano pełnej kontroli dochodów.

W części budżetowej 37 finansowane są zadania Ministra Sprawiedliwości kierującego działem administracji rządowej – sprawiedliwość, który obejmuje w szczególności sprawy: sądownictwa, prokuratury, notariatu, adwokatury, radców prawnych, wykonywania kar oraz środków wychowawczych i środka poprawczego orzeczonego przez sądy oraz sprawy pomocy postpenitencjarnej. Minister właściwy do spraw sprawiedliwości zapewnia przygotowywanie projektów kodyfikacji prawa cywilnego, w tym rodzinnego, oraz prawa karnego. Wydatki w części 37 w 2019 r. przeznaczone zostały na zadania więziennictwa, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, Ministerstwa Sprawiedliwości, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki oraz instytutów badawczych resortu sprawiedliwości. Wypłacano także świadczenia pieniężne z tytułu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz uposażenia sędziów w stanie spoczynku.

W zadaniowym układzie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich wydatki zaplanowano w pięciu funkcjach i wyodrębnionych w nich ośmiu zadaniach, 14 podzadaniach i 44 działaniach.

Dysponentem części 37 – Sprawiedliwość jest Minister Sprawiedliwości (dalej: MS lub Dysponent części 37).

W 2019 r. w części 37 funkcjonowało 193 dysponentów, w tym:

- Dyrektor Generalny Ministerstwa Sprawiedliwości, jako dysponent III stopnia;
- Dyrektor Generalny Służby Więziennej, jako dysponent III stopnia;
- 32 dyrektorów zakładów dla nieletnich, jako dysponenty III stopnia;
- Dyrektor Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna w Krakowie, jako dysponent III stopnia;
- Dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie, jako dysponent III stopnia;
- Dyrektor Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi, jako dysponent III stopnia.

Ponadto wśród jednostek nadzorowanych przez Ministra Sprawiedliwości znajdowały się: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury (nadzór MS w zakresie zgodności działania szkoły z przepisami ustawowymi i statutem), Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki (nadzór MS w zakresie określonym w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce²) oraz instytucja gospodarki budżetowej Mazovia (nadzór MS, jako organu założycielskiego).

W 2019 r., dochody budżetu państwa w części 37 wyniosły 71 151,9 tys. zł (0,02% dochodów budżetu państwa), w tym 58 708,9 tys. zł stanowiły dochody wykonane w jednostkach kontrolowanych. Wydatki budżetu państwa w części 37 zrealizowano w wysokości 5 363 658,4 tys. zł (1,29% wydatków budżetu państwa), w tym 537 347,9 tys. zł stanowiły wydatki jednostek kontrolowanych. Z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 74 280,7 tys. zł (0,10% wydatków budżetu środków europejskich), w tym jednostki kontrolowane wydatkowały 25 218,6 tys. zł.

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez poszczególnych dysponentów oraz ich udział w zrealizowanych ogółem dochodach i wydatkach w części 37, zostały przedstawione w załączniku 9.1.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 85, ze zm.

Przedmiotem oceny planów finansowych funduszy celowych były:

- planowanie i realizacja przychodów;
- planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań;
- gospodarowanie wolnymi środkami finansowymi;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Zgodnie z przyjętymi założeniami, w toku kontroli nie dokonywano weryfikacji prawidłowości realizacji zadań przez dysponentów funduszy celowych (w szczególności przyznawania i rozliczania dotacji) w stosunku do wytypowanej próby wniosków lub wnioskodawców.

Jednostki kontrolowane

- Ministerstwo Sprawiedliwości
- Centralny Zarząd Służby Więziennej
- Zakład Karny w Rzeszowie
- Zakład Karny w Czarnem
- Areszt Śledczy w Krakowie
- Areszt Śledczy w Poznaniu

Wykaz jednostek kontrolowanych ujęto w załączniku 9.2.

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwości (dalej: Fundusz Sprawiedliwości) jest państwowym funduszem celowym, działającym na zasadach określonych w art. 29 ufp. Zgodnie z art. 43 § 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy³ (dalej: Kkw) przychodami Funduszu są środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych, potrąceń w wysokości 7% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych, wykonania kar dyscyplinarnych polegających na czasowym obniżeniu skazanemu wynagrodzenia za pracę, spadków, zapisów i darowizn, dotacji, zbiorów i innych źródeł. Koszty Funduszu, zgodnie z art. 43 § 8 Kkw, ponoszone są na realizację zadań z zakresu pomocy pokrzywdzonym, pomocy postpenitencjarnej oraz związanych z wykrywaniem i zapobieganiem przestępczości. W 2019 r. ze środków Funduszu finansowano także część wydatków przeznaczonych na realizację ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017–2020”⁴. Powyższe nastąpiło na podstawie art. 14 ust.1 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019⁵.

Dysponentem Funduszu Sprawiedliwości jest Minister Sprawiedliwości.

W 2019 r. przychody Funduszu Sprawiedliwości wyniosły 367 476,3 tys. zł, a koszty 454 322,7 tys. zł. Stan środków pieniężnych Funduszu na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 119 390,3 tys. zł.⁶

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy (dalej: Fundusz Aktywizacji) jest państwowym funduszem celowym działającym na zasadach określonych w art. 29 ufp. Zgodnie z art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności⁷ przychodami Funduszu Aktywizacji są wpłaty środków pieniężnych dokonywane przez przywiezienne zakłady pracy, środki pieniężne pochodzące ze spadków, zapisów, darowizn, dotacji, zbiorów i innych źródeł oraz środki pochodzące z potrąceń w wysokości 45% wynagrodzenia przysługującego skazanym za pracę. Koszty Funduszu, zgodnie z art. 8 wymienionej ustawy, ponoszone są na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w szczególności na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności; tworzenie i utrzymanie w zakładach karnych infrastruktury związanej z realizacją ustawowych zadań Służby Więziennej; modernizację przywieziennych zakładów pracy; organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności; organizowanie szkolenia w zakresie aktywizacji zawodowej.

Dysponentem Funduszu Aktywizacji jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

W 2019 r. przychody Funduszu Aktywizacji wyniosły 160 364,8 tys. zł, a koszty 152 035,8 tys. zł. Stan środków pieniężnych Funduszu na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 127 004,6 tys. zł.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 523, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 614, ze zm.

⁵ Dz. U. poz. 2435, ze zm.

⁶ Wykonanie zaprezentowane według stanu na 30 marca 2020 r. Zaktualizowane dane, wynikające z korekty sprawozdania finansowego Dysponenta Funduszu dokonanej w dniu 24 kwietnia 2020 r., przedstawione zostały w załączniku 9.10.

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2151, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie
opisowej⁹ wykonanie
budżetu państwa
w 2019 r. w części
37 – Sprawiedliwość

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie opisowej
wykonanie w 2019 r.
planu finansowego
Funduszu
Sprawiedliwości

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie w 2019 r.
planu finansowego
Funduszu Aktywizacji

Spośród sześciu jednostek objętych kontrolą w ramach części 37, trzy (Centralny Zarząd Służby Więziennej, Zakład Karny w Rzeszowie i Areszt Śledczy w Krakowie), otrzymały ocenę pozytywną, a ocena pozostałych trzech jednostek (Ministerstwa Sprawiedliwości, Zakładu Karnego w Czarnem oraz Aresztu Śledczego w Poznaniu) została przedstawiona w formie opisowej.

W wyniku badania 3,8% zaległości w części 37 w łącznej wysokości 4137,4 tys. zł pod kątem skuteczności i adekwatności działań windykacyjnych podejmowanych przez dysponentów kontrolowanych jednostek, stwierdzono, że w sposób prawidłowy prowadzono działania w odniesieniu do 42,1% badanych zaległości. Kontrola należności umorzonych i rozłożonych na raty w wysokości 105,8 tys. zł wykazała, że podjęte decyzje były uzasadnione. Działania związane z windykacją należności zostały ocenione negatywnie w Areszcie Śledczym w Poznaniu, w formie opisowej w Ministerstwie Sprawiedliwości, a w pozostałych kontrolowanych jednostkach – pozytywnie.

W wyniku kontroli 2,1% (113 857,2 tys. zł) wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 37 stwierdzono, że dysponenci III stopnia, z wyłączeniem pojedynczych przypadków omówionych poniżej, dokonywali wydatków z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i przepisach wykonawczych do tej ustawy. Nie stwierdzono nieprawidłowości w rozliczeniu dotacji i subwencji na kwotę 79 008,6 tys. zł. Ocenę pozytywną otrzymało pięć jednostek kontrolowanych, Zakład Karny w Czarnem oceniono w formie opisowej. Nieprawidłowości dotyczyły zaciągnięcia zobowiązań przekraczających o 793,8 tys. zł zakres upoważnienia wynikającego z planu wydatków oraz błędnego ujęcia wydatku w kwocie 15,8 tys. zł do podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto w trzech jednostkach (ZK w Czarnem, Ministerstwie Sprawiedliwości i AŚ w Poznaniu) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania procedur udzielania zamówień publicznych. Jednym ze skutków nierzetelnej weryfikacji wykonawców w 2018 r. było wydatkowanie w 2019 r. przez CZSW (dysponenta III stopnia) kwoty 9348,1 tys. zł.

Minister Sprawiedliwości, na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa w 2019 r. w części 37 – Sprawiedliwość, dokonując kwartalnych ocen przebiegu realizacji dochodów, wydatków oraz zadań. Limity wydatków w poszczególnych pozycjach planów finansowych jednostek kontrolowanych (w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń), nie zostały przekroczone. Niewykorzystane środki budżetu państwa w wysokości 17 154,1 tys. zł zostały objęte przez MS blokadą i przekazane do utworzenia rezerwy celowej poz. 100 na podstawie art. 24d ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019¹⁰.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 37 – Sprawiedliwość przedstawiona została w załączniku 9.3.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2019 r. przez Dysponenta części 37 – Sprawiedliwość i sprawozdań jednostkowych kontrolowanych jednostek:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek

⁹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

¹⁰ Dz. U. poz. 2435, ze zm.

- budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez Dysponenta części 37 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość, a w przypadku AŚ w Poznaniu także rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Ponadto sprawozdania AŚ w Poznaniu (gdzie badane były księgi rachunkowe) przedstawiały wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach, z wyjątkiem przypadku zawyżenia o 13,5 tys. zł stanu należności w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-N na skutek niespisania ich z ewidencji księgowej z uwagi na przedawnienie.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła¹¹, że mimo działań podjętych przez Dysponenta Funduszu Sprawiedliwości – w ramach realizacji planu finansowego – w 2019 r. występowały nadal znaczne opóźnienia w rozliczaniu umów dotacji oraz wysoki poziom przyznawania dofinansowania jednostkom sektora finansów publicznych w uznaniowym trybie powierzania zadań poza ogłoszonymi naborami wniosków. Zabrakło też zdecydowanych działań mających na celu poprawę ściągalności należności Funduszu. Pozostawały także częściowo do realizacji wnioski pokontrolne sformułowane w ramach kontroli wykonania budżetu państwa za 2018 r., w tym w zakresie praktycznego wykorzystania ewidencji oraz sprawozdawczości w układzie zadaniowym w celu monitorowania efektywności poszczególnych zadań publicznych finansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2019 r. z wykonania planu Funduszu Sprawiedliwości, a także sprawozdania za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, w oparciu o dane wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów właściwych rozporządzeń Ministra Finansów¹². System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość

¹¹ W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., badanie Funduszu Sprawiedliwości zostało przeprowadzone wg tzw. tematyki uproszczonej, tzn. nie badano umów zawartych z beneficjentami środków Funduszu oraz prawidłowości wykorzystania tych środków. Szczegółowe badania zostaną przeprowadzone w ramach kontroli planowej Funduszu Sprawiedliwości, której rozpoczęcie przewidywane w czerwcu 2020 r.

¹² Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm.), rozporządzenia Ministra Finansów dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 704).

sporządzania sprawozdań.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Funduszu Sprawiedliwości przedstawiona została w załączniku 9.4.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła¹³, że koszty Funduszu Aktywizacji w 2019 r. zostały poniesione na realizację zadań ustawowych, w szczególności w zakresie resocjalizacji więźniów (głównie budowę hal produkcyjnych). Prawidłowo realizowano przychody oraz gospodarowano wolnymi środkami Funduszu.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2019 r. z wykonania planu Funduszu Aktywizacji, a także sprawozdania za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym. Sprawozdania zostały sporządzone w oparciu o dane wynikające z ewidencji księgowej. System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Funduszu Aktywizacji przedstawiona została w załączniku 9.5.

¹³ Zgodnie z przyjętymi założeniami, w toku kontroli nie dokonywano oceny prawidłowości realizacji przez Fundusz Aktywizacji kosztów (w szczególności przyznawania i rozliczania dotacji) w stosunku do wytypowanej próby wnioskodawców.

3. UWAGI I WNIOSKI

W 2019 r. wydatki dokonane przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości i zaewidencjonowane w części 37 – Sprawiedliwość w kwocie 2 064,6 tys. zł dotyczyły w szczególności zadań związanych z utrzymaniem systemów/aplikacji sądownictwa i usług transmisji danych do ośrodków przetwarzania danych. W ocenie NIK wydatki tego typu winny być ewidencjonowane w ramach części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości, o co NIK wnioskuje po przeprowadzonej kontroli P/19/009 *Prawidłowość sprawozdań finansowych sporządzanych przez państwowe jednostki budżetowe*¹⁴.

Ponadto NIK zwróciła uwagę na praktykę przenoszenia środków w planie wydatków z części 37 do części 15 budżetu państwa (15/02-15/12 odpowiadającym poszczególnym apelacjom) w związku z brakiem postępów w realizacji projektów IT. W 2019 r. w celu umożliwienia wydatkowania środków na projekt informatyczny „Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS)” Minister Sprawiedliwości przeniósł do części 15/02 – 15/12 środki w wysokości 1433,1 tys. zł. Brak odbioru produktów zamówionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach tego projektu skutkowało realizacją planu wydatków budżetu środków europejskich po zmianie w części 15 na poziomie jedynie 10,7%. Powyższe wskazuje na słabość kontroli zarządczej w ramach planowania i realizacji projektów informatycznych współfinansowanych z budżetu UE.

**Wniosek skierowany
do Ministra
Sprawiedliwości**

W związku z powyższym Najwyższa Izba Kontroli, niezależnie od wniosków przekazanych w wystąpieniach pokontrolnych kierownikom kontrolowanych jednostek, uznaje za niezbędne wzmocnienie nadzoru przez Ministra Sprawiedliwości nad realizacją umów finansowanych równocześnie przez sądy i Ministerstwo Sprawiedliwości.

¹⁴ NIK wniosła m.in. o zapewnienie wyodrębnienia w księgach rachunkowych Ministerstwa Sprawiedliwości operacji dotyczących części 15 – Sądy powszechne (zarówno dysponenta głównego, jak i dysponenta III stopnia) oraz dokonywanie wydatków związanych z rejestrami sądowymi oraz z nadzorem nad sądami ze środków części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. kontrola dochodów budżetowych w części 37 – Sprawiedliwość została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badania skuteczności podejmowanych przez dysponentów działań windykacyjnych.

W ustawie budżetowej na rok 2019 dochody budżetu państwa w części 37 zostały zaplanowane w kwocie 63 625 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły w 2019 r. 71 151,9 tys. zł, tj. 111,8% kwoty planowanej i były wyższe o 1983,7 tys. zł, tj. o 2,9% od dochodów uzyskanych w 2018 r.

Głównym źródłem dochodów były wpływy z:

- usług m.in. z tytułu korzystania z rejestru Elektronicznej Księgi Wieczystej, Krajowego Rejestru Sądowego, Krajowego Rejestru Karnego (40 666,8 tys. zł, tj. 57,2% dochodów ogółem),
- opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów (16 334,6 tys. zł, tj. 23,0% dochodów ogółem),
- rozliczeń lub zwrotów z lat ubiegłych (5201,6 tys. zł, 7,3% dochodów ogółem),
- najmu i dzierżawy składników majątkowych (2996,1 tys. zł, tj. 4,2% dochodów ogółem),
- tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (2672,1 tys. zł, tj. 3,8% dochodów ogółem).

Największy udział w dochodach w części 37 miały dochody zrealizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w wysokości 56 600,8 tys. zł. Dochody MS były niższe w stosunku do 2018 r. o 385,6 tys. zł oraz o 1845,2 tys. zł w stosunku do planu. Powyższe było wynikiem przeszacowania planowanych wpływów z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów, które w 2019 r. wyniosły 16 333,6 tys. zł i ukształtowały się na poziomie 88,3% planu. Dochody w ramach Więziennictwa zrealizowane zostały w wysokości 13 793,2 tys. zł i stanowiły 196,8% kwoty planowanej oraz były wyższe o 20,8% od dochodów zrealizowanych w 2018 r. Osiągnięto je głównie z wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (4825,3 tys. zł) oraz dochodów z różnych tytułów (2199,3 tys. zł).

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów zamieszczono w załączniku 9.6.

Na koniec 2019 r. w części 37 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 112 242 tys. zł, w tym zaległości netto w wysokości 109 410,4 tys. zł. Należności były wyższe względem 2018 r. o 9434,3 tys. zł (o 9,2%), a zaległości o 8487,7 tys. zł (o 8,4%). Największy udział w należnościach i zaległościach pozostałych na koniec 2019 r. w części 37 miał dysponent III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości – odpowiednio 63,8% i 65,4% oraz jednostki Więziennictwa – odpowiednio 36,1% i 34,5%.

Na wzrost zaległości w Ministerstwie Sprawiedliwości największy wpływ miały niewyegzekwowane kary i odszkodowania wynikające z umów (48 477,1 tys. zł)¹⁵ oraz odsetki m.in. z tytułu nieterminowych wpłat (20 226,5 tys. zł)¹⁶.

4.1.1. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Skuteczność i adekwatność działań podejmowanych przez dysponentów III stopnia (kontrolowanych jednostek) w celu odzyskania zaległości sprawdzono na próbie 175 należności w kwocie 4137,4 tys. zł. W wyniku badania stwierdzono, że w kontrolowanych aresztach śledczych i zakładach karnych w przypadku należności na kwotę 148,9 tys. zł nie podejmowano lub podejmowano

¹⁵ W stosunku do 2018 r. były wyższe o 4279,1 tys. zł.

¹⁶ Wzrosły w stosunku do 2018 r. o 3664,0 tys. zł.

z opóźnieniem czynności mające na celu wyegzekwowanie od dłużników należności budżetowych. W Ministerstwie Sprawiedliwości w jednym przypadku opieszale gromadzono dokumentację dotyczącą roszczenia o zapłatę kar umownych i podejmowano nieadekwatne działania w celu wyegzekwowania zaległości w wysokości 2245,3 tys. zł.

Przyczyną powstałych nieprawidłowości był brak stosownych rozwiązań organizacyjnych i nadzoru, w tym nieadekwatne (nieprzygotowane i nieoptymalne) zasoby kadrowe, którym powierzono realizację zadań w zakresie windykacji należności, niewłaściwy przepływ informacji wewnątrz jednostek kontrolowanych, brak stosownych regulacji wewnętrznych (zasad kontroli wewnętrznej dotyczącej windykacji należności, nieprowadzenie ewidencji pomocniczej należności, sporadyczne monitorowanie procesu windykacji, nieokreślenie form i sposobu monitorowania zaległości, celem poprawy skuteczności ich egzekwowania).

Kontrolą objęto 97,6% (105,8 tys. zł) należności umorzonych oraz rozłożonych na raty przez dysponentów środków kontrolowanych jednostek. Stwierdzono, że decyzje dysponentów dotyczące umorzenia należności oraz rozłożenia należności na raty były uzasadnione, a ich podjęcie poprzedzano ustaleniem stanu faktycznego i wyjaśnieniem okoliczności poszczególnych spraw.

Dysponent części 37 nie korzystał z kompetencji umarzania, odraczania terminów lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym na wnioski jednostek organizacyjnych funkcjonujących w części 37. Na koniec I kwartału 2020 r. pozostawał jeden nierozpatrzony wniosek CZSW z listopada 2019 r. o umorzenie należności pieniężnych w kwocie 77,2 tys. zł. Nie odnotowano wniosków z 2019 r., jak i lat poprzednich, złożonych do Dysponenta części 37 o wyrażenie zgody (na niedochodzenie należności budżetu państwa o charakterze cywilnoprawnym), o której mowa w art. 58 ust. 6 ufp.

W wyniku kontroli NIK stwierdzono, że Dysponent części 37 nie wykorzystywał instrumentów pozwalających na wyeliminowanie, czy też znaczące ograniczenie czynników wpływających na poziom należności i zaległości w części 37. Prowadzony kwartalny monitoring poziomu wykonania dochodów, stanu należności i zaległości miał charakter sygnałny. W ramach prowadzonego w ten sposób nadzoru nie formułowano wniosków, których realizacja mogłaby być następnie weryfikowana. W 2019 r. Ministerstwo Sprawiedliwości nie prowadziło kontroli w zakresie windykacji należności w jednostkach podległych w części 37. Nie wprowadzono także systemowych rozwiązań problemu narastających należności publicznoprawnych z tytułu korzystania przez notariuszy i komorników z Centralnej Bazy Ksiąg Wieczystych, co utrudniało identyfikację dłużników i prowadzenie skutecznego procesu windykacyjnego w tym zakresie. Stwierdzono także brak odpowiedniej organizacji i nadzoru nad działaniami podejmowanymi przez komórki organizacyjne MS w zakresie windykacji należności Skarbu Państwa. Z uwagi na niewyeliminowanie nieprawidłowości systemowych (problemu narastających zaległości) NIK uznała jedynie w części realizację wniosku sformułowanego po kontroli wykonania budżetu państwa w części 37 za 2018 r.¹⁷, tj. w zakresie zwiększenia stanu zatrudnienia na stanowiskach do spraw dochodów.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Wydatki budżetu państwa w części 37 zostały zrealizowane w kwocie 5 363 658,4 tys. zł, tj. w 99,8% planu po zmianach i 104,3% planu według ustawy budżetowej (5 141 659 tys. zł). W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków o 290 495,6 tys. zł, tj. o 5,7%, spowodowany głównie zwiększeniem wydatków bieżących, w tym na wynagrodzenia i pochodne.

Wydatki dysponenta III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości wyniosły 225 304,7 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach (229 561,9 tys. zł) i były niższe niż wykonane w 2018 r. o 8061,2 tys. zł (o 3,5%).

Dysponent części 37 otrzymał z rezerw celowych budżetu państwa środki w kwocie 251 457,9 tys. zł, z czego wykorzystał 245 715,4 tys. zł, tj. 97,7%. Środki wydatkowano na:

¹⁷ Po kontroli wykonania budżetu państwa za 2018 r. NIK wniosła o wdrożenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających skuteczne i terminowe ustalanie i dochodzenie wierzytelności Skarbu Państwa.

- modernizację zakładów karnych i aresztów śledczych (724,6 tys. zł);
- sfinansowanie wypłaty świadczeń dla emerytów i rencistów Służby Więziennej (23 088,8 tys. zł),
- sfinansowanie dodatków służby cywilnej wraz z pochodnymi dla jednego urzędnika mianowanego oraz dziewięciu urzędników przewidzianych do mianowania, zatrudnionych w MS (21,7 tys. zł);
- realizację działań przewidzianych w Rządowym programie rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017–2019 – „Aktywna tablica” (3183 tys. zł);
- sfinansowanie podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości (6689,8 tys. zł);
- realizację zadań związanych z ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017–2020” (212 010,5 tys. zł).

Plan wydatków dysponenta III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości został zwiększony o kwotę 22 727 tys. zł środkami z rezerw celowych budżetu państwa przeznaczonymi na sfinansowanie dodatków służby cywilnej wraz z pochodnymi dla 10 mianowanych urzędników. Wykorzystano 21 719 tys. zł, co stanowiło 95,6% przekazanych środków. Badanie 100% środków uzyskanych z rezerw celowych przyznanych na rzecz Ministerstwa Sprawiedliwości (dysponenta III stopnia) wykazało, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w decyzjach Ministra Finansów. Wydatki zostały prawidłowo zaewidencjonowane i przypisane do działań w układzie zadaniowym. Niewykorzystanie środków z rezerw w pełnej wysokości wynikało z oszczędności powstałych ze względu na absencje chorobowe pracowników.

Minister Sprawiedliwości w związku ze stwierdzeniem nadmiaru posiadanych środków oraz opóźnień w realizacji zadań podjął decyzję o **zablokowaniu** w 2019 r. planowanych w części 37 wydatków w ramach budżetu państwa na łączną kwotę 17 154,1 tys. zł. Nadmiar posiadanych środków wynikał głównie z mniejszej od zakładanej liczby wychowanków przebywających w placówkach dla nieletnich, niepełnego obsadzenia planowanych etatów pracowniczych, a także niższej od prognozowanej liczby godzin ponadwymiarowych wykorzystanych przez pracowników pedagogicznych (te trzy przyczyny uzasadniały 98% zablokowanych wydatków). Pozostałe niewykorzystane środki związane były z niższym poziomem zakontraktowania zadań w ramach realizacji programów operacyjnych Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020 i brakiem realizacji zadań w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego III Perspektywa 2014–2020. Blokady dokonane zostały w listopadzie i grudniu 2019 r. zgodnie z przepisami ufp.

Dotacje (w tym na zakupy inwestycyjne)¹⁸ i subwencje budżetowe w części 37 zrealizowano w kwocie 88 055,1 tys. zł, tj. 101,7% planu według ustawy budżetowej i 99,6% planu po zmianach, wyższej niż w 2018 r. o 13 358,4 tys. zł, tj. o 17,9%. W ramach wymienionych środków dysponent części 37 zaplanował i przekazał:

- **dotację podmiotową** w wysokości 77 344 tys. zł Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (dalej: KSSiP). Dotacja była wyższa o 6048 tys. zł (o 8,5%) od dotacji udzielonej w 2018 r. Obejmowała ona środki wymienione w art. 131 ufp, tj. przeznaczone na dofinansowanie bieżącej działalności Szkoły, w tym w zakresie szkolenia wstępnego i ustawicznego. W ramach dotacji w roku 2019 zostały poniesione wydatki w wysokości 72 320 tys. zł. Nadzór Dysponenta części 37 nad wykorzystaniem środków z dotacji był prowadzony w sposób ciągły, na podstawie przedkładanych przez Szkołę, comiesięcznych informacji (w układzie rzeczowo-finansowym) na temat wykorzystania środków finansowych;
- **subwencję** w wysokości 6871 tys. zł¹⁹ dla nowopowstałej Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki (zwanej dalej: WSKiP)²⁰. Subwencja została zrealizowana w kwocie

¹⁸ Na potrzeby niniejszej Informacji do kategorii „dotacje (w tym na zakupy inwestycyjne) i subwencje” zaliczono także § 622 *Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych*. Zgodnie z załącznikiem Nr 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. §622 ujmowany jest w grupie wydatków majątkowych. Wydatki w części 37 w 2019 r. w ramach grupy ekonomicznej „dotacje i subwencje” (łącznie ze współfinansowaniem i finansowaniem programów z udziałem budżetu UE) wyniosły 87 687,5 tys. zł i były wyższe niż w 2018 r. o 12 990,8 tys. zł (o 17,4%).

¹⁹ W trakcie roku budżetowego nastąpiło zwiększenie subwencji do wysokości 71 477 147,4 tys. zł.

6321 tys. zł²¹ i obejmowała środki, o których mowa w art. 371 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. została przeznaczona na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego WSKiP;

- **dotację celową na zakupy inwestycyjne** dla WSKiP. Z ujętych w ustawie budżetowej środków w wysokości 455 tys. zł Szkoła wykorzystwała 367,6 tys. zł na zakup dwóch z trzech zaplanowanych samochodów. Dotacja została przyznana i zrealizowana zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Inwestycja dokonana przez WSKiP została na podstawie przedłożonych dokumentów i raportów (rocznego i końcowego) rozliczona przez MS, zgodnie z przepisami ufp.

Dysponent III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości przekazał **dotacje celowe** w wysokości 3324,2 tys. zł w ramach współfinansowania i finansowania z budżetu UE 34 projektów konkursowych w związku z realizacją Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020. Dotacje te były o 76,5 tys. zł wyższe niż w 2018 r. i zostały wykonane na poziomie 97,0% planu po zmianach.

Wydatki na **świadczenia na rzecz osób fizycznych** (w tym w ramach współfinansowania i finansowania programów z udziałem budżetu UE) w części 37 wyniosły 1 716 475,9 tys. zł, tj. 104,2% planu według ustawy budżetowej i 100% planu po zmianach. Były one o 7,3% wyższe niż w 2018 r. (o 116 814,3 tys. zł). Najwyższy udział w tych wydatkach miało Więziennictwo, gdzie przekazano świadczenia w wysokości 1 706 868,3 tys. zł (100% planu po zmianach oraz 107,3% wydatków zrealizowanych w 2018 r.). Średniomiesięczna liczba świadczeniobiorców w 2019 roku wynosiła łącznie 33 785 osób (w tym: emerytury otrzymywało 25 243 osoby, renty inwalidzkie 2215 osób, renty rodzinne 6327 osób) i wzrosła w stosunku do 2018 r. o 542 osoby.²² Dysponent III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości poniósł wydatki na **świadczenia na rzecz osób fizycznych** w wysokości 6536 tys. zł, tj. 96,0% planu po zmianach i były one o 107,2 tys. zł (o 1,7%) wyższe niż w 2018 r. Świadczenia przekazane zostały przede wszystkim na uposażenia dla sędziów w stanie spoczynku (4889,2 tys. zł) oraz wynagrodzenia dla członków Komisji Reprywatyzacyjnej (1130,2 tys. zł). Ponadto środki te wydatkowano w ramach umów o praktyki absolwenckie (220,6 tys. zł) oraz różne wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń (209,4 tys. zł).

Wydatki majątkowe części 37 w 2019 r. wyniosły 177 493,2 tys. zł²³, tj. 100% planu po zmianach i były niższe w stosunku do 2018 r. o 77 157 tys. zł (o 30,3%). Poniesiono je przede wszystkim na wydatki inwestycyjne oraz na realizację zakupów inwestycyjnych Więziennictwa, które wyniosły 153 766,7 tys. zł (100% planu po zmianach) i w porównaniu do 2018 r. były niższe o 68 126,9 tys. zł (tj. o 30,7%). W CZSW w trakcie 2019 r. zrezygnowano z realizacji czterech zadań na kwotę 565 tys. zł. Do planu CZSW (dysponenta III stopnia) wprowadzonych zostało łącznie 20 zadań (na kwotę 20 508,5 tys. zł), głównie z uwagi na uzyskanie środków z rezerwy celowej w ramach Programu modernizacji SW. Wprowadzenie nowych zadań wynikało m.in. z konieczności utworzenia pomieszczeń przeznaczonych na archiwum CZSW, wymiany wyeksploatowanych środków transportu, a także zapewnienia sprawnej i bezpiecznej infrastruktury informatycznej. W 2019 r. plan wydatków majątkowych podlegał także zmianom w zakresie wartości poszczególnych zadań, nieskutkujących zmianą ich zakresu rzeczowego²⁴.

²⁰ Uczelnia zawodowa służb państwowych utworzona z dniem 31 sierpnia 2018 r. rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie (Dz. U. poz. 1461).

²¹ Wykazane w RB-28 wykonanie wydatków obejmuje dodatkowo środki subwencji otrzymane w 2019 r. przez WSKiP w Warszawie, które nie zostały wykorzystane (698 tys. zł). Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, szkoła wyższa nie ma obowiązku dokonywania z końcem roku zwrotu niewykorzystanych środków z subwencji (poza określonymi przypadkami, które w 2019 r. w WSKiP nie wystąpiły).

²² W 2018 roku średnia miesięczna liczba świadczeniobiorców wyniosła 33 243 osoby (w tym: emeryci – 24 711 osób; renciści (inwalidzi) – 2188 osób; renciści rodzinni – 6344 osoby) i wzrosła w stosunku do 2017 r. o 472 osoby.

²³ W tym wydatki w ramach współfinansowania i finansowania programów z udziałem budżetu UE. W prezentowanej kwocie nie uwzględniono wydatków majątkowych zrealizowanych przez WSKiP w wysokości 367,6 tys. zł w ramach przekazanej przez Dysponenta części 37 dotacji celowej na zakup dwóch środków transportu.

²⁴ W ustawie budżetowej na 2019 r. zaplanowano środki z budżetu państwa w łącznej kwocie 99 268 tys. zł na zadania inwestycyjne związane z budownictwem w Więziennictwie (rozbudowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury) oraz zakupy inwestycyjne zarówno dla Więziennictwa, jak i centralnych jednostek administracyjnych, zakładów dla nieletnich, szkół i instytutów naukowych. W ramach zakupów inwestycyjnych zaplanowano przede wszystkim zakupy informatyczne, zakupy środków transportu, sprzętu technicznego i gospodarczo-biurowego oraz zakupy systemów zabezpieczeń. Kwota ta była niższa od ujętej w ustawie budżetowej na rok 2018 o 29,6% (29 404 tys. zł).

Plan działalności inwestycyjnej w MS (dysponenta III stopnia), zakładach dla nieletnich oraz instytutach naukowych resortu sprawiedliwości zakładał wykonanie dziewięciu zadań za łączną kwotę 32 200 tys. zł (z uwzględnieniem programów realizowanych z budżetu UE). Zadania te związane były przede wszystkim z informatyzacją (np. rozbudowa sieci komputerowej MS czy zakup infrastruktury w ramach Elektronicznego Biura Podawczego). Dotyczyły także zakupów środków transportu, sprzętu gospodarczo-biurowego oraz urządzeń i systemów zabezpieczająco-ochronnych. Minister Sprawiedliwości dokonał w ciągu roku budżetowego, za zgodą Ministra Finansów przeniesienia planowanych wydatków majątkowych na kwotę 8 549 tys. zł do wydatków bieżących. Zrezygnowano całkowicie z zadania Pomoc techniczna dla Ministerstwa Sprawiedliwości, by zwiększyć wydatki bieżące związane z projektem e-KRS. Zredukowano także pozostałe zakupy inwestycyjne, w tym z powodu konieczności zapewnienia niezbędnych środków na usługi modyfikacji systemu informatycznego Krajowego Rejestru Karnego. Kwota wydatków majątkowych według planu finansowego po zmianach wyniosła 21 632 tys. zł. Ostatecznie zrealizowano zakupy inwestycyjne za 19 526 tys. zł (odpowiednio: 90,2% planu po zmianach i 60,6% planu według ustawy budżetowej) dotyczące sprzętu informatycznego, urządzeń i systemów zabezpieczająco-ochronnych, środków transportu, urządzeń biurowo-gospodarczych oraz urządzeń łączności.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych (łącznie ze współfinansowaniem i finansowaniem programów z udziałem budżetu UE) w części 37 w 2019 r. zostały zrealizowane w wysokości 3 381 634,2 tys. zł, co stanowiło 102,3% planu według ustawy budżetowej i 99,7% planu po zmianach. Były wyższe od wykonania w 2018 r. o 237 479,9 tys. zł, tj. o 7,6%. Dominujące pozycje w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń oraz zakupy towarów i usług. Wydatki w tej grupie ekonomicznej poniesione przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości wyniosły 199 536,9 tys. zł (102,3% planu według ustawy budżetowej i 98,1% planu po zmianach) i były o 1800,1 tys. zł wyższe niż w 2018 r.

Wydatki na wynagrodzenia w części 37 w 2019 r., według sprawozdania Rb-70, zrealizowano w kwocie 2 136 879,6 tys. zł. Wzrost wydatków na wynagrodzenia w odniesieniu do roku poprzedniego o 205 557,6 tys. zł (tj. 10,6%)²⁵ wynikał głównie ze wzrostu kwoty bazowej dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń. Z kolei w grupie osób nieobjętych mnożnikowym systemem wzrost wynagrodzenia determinowany był zwiększeniem funduszu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 102,3%. Do istotnych czynników wzrostu wydatków na wynagrodzenia zaliczyć należy także: realizację Programu modernizacji Służby Więziennej; podwyższenie kwoty bazowej dla nauczycieli w ustawie budżetowej na 2019 r. oraz zmianę warunków płacowych tej grupy zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw²⁶; utworzenie Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych, dla którego zaplanowano zatrudnienie na poziomie 29,5 etatów.

W 2019 r. w cz. 37 przeciętne miesięczne wynagrodzenie (brutto, na jednego pełnozatrudnionego) wyniosło 5661 zł i było o 617 zł (o 12,2%) wyższe niż w 2018 r. (5044 zł).

Wydatki na wynagrodzenia w Ministerstwie (u dysponenta III stopnia) wyniosły 71 288,2 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego były wyższe o 2531,7 tys. zł, tj. o 3,7%. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 6904 zł i było wyższe o 168 zł (2,5%) w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia w 2018 r. Wzrost wynagrodzeń dotyczył głównie korpusu służby cywilnej (przeciętne wynagrodzenie wzrosło w tej grupie z 6720 zł do 6927 zł, tj. o 3%) i wynikał z podwyższenia kwoty bazowej służącej do wyliczenia wynagrodzenia zasadniczego, co miało z kolei przełożenie na pozostałe składniki wynagrodzenia w tej grupie. Wzrost wynagrodzeń dotyczył także osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (przeciętne wynagrodzenie wzrosło z 6160 zł do 6335 zł, tj. o 2,8%) przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia tych pracowników, wynikającym – według wyjaśnień Dyrektora Generalnego MS – z pilnych potrzeb resortu.

²⁵ Zwiększenie wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych w części 37 nastąpiło m.in. ze środków przekazanych z rezerw celowych. Minister Sprawiedliwości na wzrost wynagrodzeń przeznaczył środki w wysokości 121 129,6 tys. zł, z czego wykorzystano 114 543,7 tys. zł, tj. w 94,6% z rezerw celowych: poz. 20 – Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z roku 2018 oraz zwiększenie wynagrodzeń aplikantów i asesorów Urzędu Patentowego RP w związku z awansem zawodowym, poz. 26 – Środki na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizację programu rządowego „Aktywna tablica”, poz. 64 – Środki na modernizację służby więziennej i poz. 80 – Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

²⁶ Dz. U. poz. 1287.

Przeciętne zatrudnienie w Ministerstwie wyniosło 860,5 osób, w tym 722,9 osób w korpusie służby cywilnej i 129,6 w grupie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń. Zatrudnienie w MS było o 9,9 osób większe niż w roku 2018, w tym w grupie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń o 5,2 osób. W 2019 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości, poza korpusem służby cywilnej zatrudnionych zostało 44 pracowników, w tym 11 na stanowiskach ekspertów. Wynagrodzenia ekspertów (w 2019 r. pracę na tym stanowisku wykonywało 37 osób) stanowiły 29,8% ogółu wynagrodzeń wypłaconych w MS osobom nieobjętym mnożnikowym systemem wynagrodzeń. Wynagrodzenia nowo zatrudnionych ekspertów kształtowały się od 5559,00 zł do 12 655,80 zł miesięcznie brutto. Żaden z nowozatrudnionych ekspertów nie został wybrany w drodze konkurencyjnego naboru. Według wyjaśnień przedstawiciela Biura Dyrektora Generalnego było to uzasadnione koniecznością zapewnienia pilnej realizacji priorytetów kierownictwa resortu, potrzebą zatrudnienia pracownika ze specjalistyczną wiedzą lub doświadczeniem zawodowym oraz zakresem planowanych zadań. Trzech z 11 zatrudnionych w 2019 r. ekspertów nie spełniało kryterium co najmniej trzyletniego stażu pracy wymaganego na tym stanowisku, w tym jeden zatrudniony w Biurze Ministra nie posiadał żadnego stażu pracy. We wszystkich ww. przypadkach Dyrektor Generalny MS zdecydował o skróceniu wymaganego stażu pracy, uzasadniając decyzje o zwolnieniu z wymaganego stażu z uwagi na wcześniejszą pracę tych osób na umowy cywilno-prawne lub „doświadczeniem zawodowym w ramach współpracy z kancelarią radcy prawnego”. NIK zauważa, że niezmiennie na stanowiskach pomocniczych (ekspertów) zatrudniane są osoby z niewielkim lub bez wymaganego stażu pracy, których wynagrodzenia kształtowane są znacznie powyżej stawek członków korpusu służby cywilnej z tym samym doświadczeniem zawodowym. NIK uznaje realizację wniosku pokontrolnego sformułowanego po kontroli wykonania budżetu państwa za 2018 r. jedynie w części, tj. w zakresie zmniejszenia wysokości wynagrodzeń ekspertów w stosunku do osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń z 38,6% w 2018 r. do 29,8% w 2019 r.

W ramach kontroli wydatków budżetu państwa szczegółowym badaniem objęto wydatki w łącznej kwocie 111 688,2 tys. zł, co stanowiło 20,8% wydatków zrealizowanych przez kontrolowanych dysponentów III stopnia (537 347,9 tys. zł). Stwierdzono, że zbadane wydatki zrealizowano zgodnie z planami finansowymi i obowiązującymi przepisami, z zastrzeżeniem wydatków ZK w Czarnem w wysokości 813,5 tys. zł oraz wydatków CZSW (dysponenta III stopnia) w wysokości 9348,1 tys. zł.

Nieprawidłowości w ZK w Czarnem dotyczyły zaewidencjonowania wydatku w wysokości 15,8 tys. zł niezgodnie z zasadami klasyfikacji budżetowej (do § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe, zamiast do § 4290 Zakup świadczeń zdrowotnych dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego), zaciągnięcia w listopadzie i grudniu 2019 r. zobowiązań przekraczających o 793,8 tys. zł zakres upoważnienia wynikającego z planu wydatków oraz niezastosowania wewnętrznych regulacji przy zamówieniu usługi transportowej w wysokości 3,9 tys. zł.

Zakwestionowane przez NIK wydatki CZSW poniesiono w związku z realizacją sześciu zamówień (udzielonych w 2018 r. przywieziennym zakładom pracy na podstawie art. 4d ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych²⁷ (dalej: uPzp)), będących skutkiem nieprawidłowości stwierdzonych przez NIK w toku kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r.

Nieprawidłowość w CZSW polegała na niedokonywaniu weryfikacji zdolności wykonawców do realizacji zamówień udzielanych z pominięciem uPzp. Skutkiem powyższego w 2018 r. w trybie pozaustawowym przywieziennym zakładom pracy udzielano zamówień, których w ramach posiadanych możliwości nie były one w stanie wykonać, w związku z czym zlecały je podwykonawcom nieposiadającym takiego statusu (zakres podwykonawstwa wynosił ponad 90% wartości zamówienia). W ocenie NIK działania takie doprowadziły do niewspółmiernie niskiego poziomu zatrudnienia osadzonych przy realizacji tych prac w stosunku do skali udzielonego zamówienia i łącznej liczby osób zatrudnionych. Działania te w znikomym stopniu służyły realizacji jednego z podstawowych zadań Służby Więziennej, tj. prowadzeniu oddziaływań penitencjarnych i resocjalizacyjnych wobec osób pozbawionych wolności, w szczególności poprzez pracę. W 2019 r. wartość brutto prac zleconych podwykonawcom w ramach wymienionych powyżej sześciu zamówień wyniosła 7798 tys. zł (83,4%), a liczba zatrudnionych osadzonych przy wykonywaniu prac w ramach poszczególnych umów nie przekraczała pięciu osób.

²⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. NIK wnioskowoła o wdrożenie mechanizmów umożliwiających weryfikację przesłanek w zakresie wyboru wykonawców zamówień udzielanych z zastosowaniem, wyłączenia określonego w art. 4d ust. 1 pkt 8 uPzp w celu realizacji tych zamówień w sposób zapewniający m.in. aktywizację zawodową osób pozbawionych wolności. Realizując wniosek pokontrolny Dyrektor Generalny SW wydał 1 sierpnia 2019 r., zatwierdzone do stosowania przez Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, zasady postępowania w sprawie udzielania tego rodzaju zamówień. Zawierały one wymogi dotyczące w szczególności konieczności określenia procentowego wskaźnika zatrudnienia osób pozbawionych wolności przy realizacji danego zamówienia (wyrażonego również minimalną liczbą miejsc pracy dla osadzonych). Ponadto określony został wymóg, zgodnie z którym udzielenie zamówienia publicznego na podstawie art. 4d ust. 1 pkt 8 uPzp powinno być zgodne z profilem działalności i adekwatne do możliwości przywiąziennego zakładu pracy.

Badaniem pod kątem prawidłowości stosowania przez kontrolowanych dysponentów środków w części 37 procedur określonych w uPzp objęto dziesięć postępowań o udzielenie zamówień, w tym: jedno zamówienie, dla którego zastosowano „uproszczoną procedurę” (art. 138o ust. 2–4 uPzp), jedno zamówienie polegające na powtórzeniu usługi (art. 67 ust. 1 pkt 6 uPzp), pięć zamówień w trybie przetargu nieograniczonego (art. 39 uPzp), w tym jedno finansowane z budżetu środków europejskich, jedno zamówienie w trybie „z wolnej ręki” (art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a uPzp), dwa zamówienia o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro (art. 4 pkt 8 uPzp). Kwota wydatków dokonanych w 2019 r. w ramach badanych postępowań wyniosła 11 190,6 tys. zł. Potwierdzono prawidłowość zastosowanych procedur w zakresie obowiązujących przepisów i regulacji wewnętrznych jednostek w odniesieniu do siedmiu postępowań. W pozostałych przypadkach stwierdzono, że:

- okoliczności zamówienia publicznego związanego z obsługą prawną na rzecz Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych (w ramach postępowania przeprowadzonego w trybie art. 138o ust. 2–4 uPzp) udzielonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości na łączną kwotę 110,7 tys. zł (wydatki w 2019 r. wyniosły 81,8 tys. zł) wskazywały, że nie przebiegało ono według przejrzystej procedury zlecenia zadań na usługi społeczne, dającej gwarancję, że wybór wykonawcy dokonany został w sposób obiektywny;
- przy wyborze dostawcy urządzeń do monitoringu osadzonych w Oddziale Zewnętrzny w Szczecinku o wartości 115 tys. zł brutto w ramach zamówienia poniżej 30 tys. euro nierzetelnie udokumentowano ustalenie szacunkowej wartości zamówienia, wbrew ustalonym przepisom wewnętrznym w ZK w Czarnem,
- w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na kwotę 1744 tys. zł netto, przeprowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego przez Areszt Śledczy w Poznaniu, w sposób nieprawidłowy przedstawiono informację o wyborze najkorzystniejszej oferty (o której mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1 uPzp) oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia pominięto możliwość skorzystania z baz danych, określonych w art. 26 ust. 6 uPzp.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji przez kontrolowane jednostki obowiązków wynikających z art. 13a uPzp (sporządzania i publikowania planów postępowań o udzielenie zamówień) oraz art. 98 ust. 1 i 2 uPzp (sporządzania i przekazania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach). NIK zidentyfikowała jednak słabość kontroli zarządczej w zakresie gromadzenia i odwzorowywania informacji o udzielonych zamówieniach publicznych przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości. W rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach w roku 2019, Minister Sprawiedliwości w odniesieniu do liczby i wartości niektórych zamówień udzielonych z wyłączeniem uPzp podał nierzetelne dane. W szczególności wykazał 27, a nie 45 zamówień, których przedmiotem był zakup czasu antenowego lub audycji, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. h uPzp, oraz jedno, a nie dziewięć zamówień udzielonych instytucji gospodarki budżetowej, zgodnie z art. 4d ust. 1 pkt 8 uPzp. Ponadto wartość udzielonych zamówień na doradztwo prawne została wykazana w sprawozdaniu w kwocie brutto, podczas gdy powinna być wykazana bez podatku od towarów i usług. Łączna wartość udzielonych zamówień dla kategorii „wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na inne przesłanki niż wartość zamówienia” wykazana została w kwocie 21 374,1 tys. zł (netto), tj. o 1267,7 tys. zł niższej od ustalonej po weryfikacji w toku kontroli NIK.

Zobowiązania w części 37 – Sprawiedliwość na koniec roku 2018 wyniosły 236 745,8 tys. zł i były wyższe od zobowiązań 2018 r. o 47 006,4 tys. zł, tj. o 24,8%. Zobowiązania wymagalne wyniosły 2,2 tys. zł i dotyczyły zobowiązań Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Zawierciu powstałych w latach poprzednich. Największy wzrost zobowiązań wystąpił w ramach świadczeń

pieniężnych z zaopatrzenia emerytalnego (o 14 672,1 tys. zł) oraz w Więziennictwie (o 33 150,1 tys. zł). W MS nastąpiło zmniejszenie stanu zobowiązań o 1311,3 tys. zł (o 10,2%).

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

Wydatki budżetu środków europejskich w części 37 zostały zrealizowane w kwocie 74 280,7 tys. zł, co stanowiło 87,1% planu po zmianach (85 239,2 tys. zł) i 86,3% planu według ustawy budżetowej (86 044 tys. zł). W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków o 14 051,8 tys. zł, tj. o 23,3%. Blokady z powodu nadmiaru posiadanych środków w ramach budżetu środków europejskich objęto kwotą 2 502 tys. zł.

Wydatki realizowane były w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020:

- Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) – łącznie wydatkowano 52 575,8 tys. zł, co stanowiło 87,2% planu po zmianach (60 321,7 tys. zł) i 85,9% planu według ustawy budżetowej (61 224 tys. zł);
- Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ) – 21 098,9 tys. zł, tj. 94,0% planu po zmianach (22 445 tys. zł) i 103,4% planu według ustawy budżetowej (20 405 tys. zł);
- Polska Cyfrowa (POPC) – 606 tys. zł, tj. 87,4% planu po zmianach i jednocześnie planu według ustawy budżetowej (693 tys. zł).

Kolejny rok z rządu, w związku z przedłużaniem się procesu przygotowania Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021, w 2019 r. nie uruchomiono naborów wniosków o dofinansowanie projektów konkursowych i predefiniowanych Programu „Sprawiedliwość”, co wpłynęło na brak wydatkowania zaplanowanych (budżet po zmianach) środków w wysokości 1779,6 tys. zł. Nie doszło także do oddzielenia w jednym z trzech obszarów programowych, pn. „Służba Więzienna i areszt przedprocesowy” największego projektu predefiniowanego (o maksymalnej wartości 56,5 mln euro) - „Wsparcie służby więziennej” oraz opracowania oddzielnej umowy programowej dla tego projektu w celu niezwłocznego rozpoczęcia realizacji działań projektowych. Plan złożenia takiego wniosku przez Partnera Projektu – Dyrektoriat Norweskiej Służby Więziennej – został poparty przez beneficjenta (CZSW). Dyrektor Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich MS (operator Programu „Sprawiedliwość”) wyjaśniła, że wniosek taki nigdy nie został formalnie złożony do Biura Mechanizmów Finansowych, a wydzielenie projektu do odrębnego programu byłoby niezgodne z treścią zawartego pomiędzy Polską i Norwegią *Memorandum of Understanding* w sprawie wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych negocjacje umowy nie zostały zakończone.

Wszystkie wydatki poniesione w 2019 r. w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021, w łącznej kwocie 950,7 tys. zł (w ramach finansowania i współfinansowania krajowego), dotyczyły kosztów przygotowania Programu i obejmowały koszty personelu oraz wydatki związane z organizacją spotkań i działań dwustronnych z partnerami.

Wydatki dysponenta III stopnia z budżetu środków europejskich wyniosły 22 863 tys. zł, tj. 73,8% planu po zmianach (30 989,3 tys. zł) i były o 34,2% wyższe niż w 2018 r. (tj. o 5830,6 tys. zł). Środki zostały wydatkowane w całości w ramach POWER, w szczególności na: 34 projekty konkursowe oraz wynagrodzenia pracowników (dodatki zadaniowe) w ramach realizacji projektów „Wdrożenie standardów i procedur obsługi interesanta w sądownictwie powszechnym”, „Budowa systemu informatycznego Krajowego Rejestru Karnego wraz ze zmianami organizacyjnymi i legislacyjnymi (KRK 2.0)”, „Krajowy Rejestr Zadłużonych” oraz „Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS)”. Nie wystąpiły zaplanowane u dysponenta III stopnia i ujęte w ustawie budżetowej wydatki w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego w wysokości 1004 tys. zł.

NIK zwraca uwagę na słabości kontroli zarządczej w zakresie planowania wydatków, w szczególności majątkowych związanych z realizacją projektów. M.in. zaplanowanie wydatków majątkowych w wysokości 2295 tys. zł (budżet środków europejskich) oraz 427 tys. zł (budżet państwa) na projekt KRK 2.0 bez przeprowadzonego szacowania potrzeb spowodowało przeniesienie 100% zaplanowanych środków z wydatków majątkowych na wydatki bieżące. Z kolei planowanie środków na zadania finansowane z budżetu środków europejskich poprzez przyjęcie zasady refinansowania poniesionych wydatków w ramach budżetu państwa, stwarza ryzyko zawyżania środków poprzez ujmowanie tych samych zadań równocześnie w ramach różnych źródeł finansowania.

NIK zwraca również uwagę na brak stosownych procedur przyznawania dodatków zadaniowych w ramach realizowanych przez MS projektach pozakonkursowych. Instytucja Pośrednicząca nie знаła kryteriów, jakie przyjmował dysponent III stopnia do określania kwot dodatków zadaniowych

osobom biorącym udział i zaangażowanym w te projekty, co może stwarzać problemy przy badaniu kwalifikowalności kosztów wykazywanych we wnioskach o płatność, w szczególności gdy koszty pośrednie przewyższają znacznie koszty bezpośrednie. Ponadto może rodzić ryzyko niezabezpieczenia środków na wynagrodzenia osobowe.

Szczegółową kontrolą objęto wydatki poniesione przez MS i ZK w Czarnem w łącznej kwocie 2169 tys. zł, tj. 8,6% wydatków tych kontrolowanych jednostek w ramach budżetu środków europejskich (25 218,6 tys. zł). Zbadane wydatki MS przekazane w formie zaliczek (dotacji) na łączną kwotę 938,9 tys. zł przeznaczono na realizację w 2019 r. projektu pn. „Centrum Arbitrażu i Mediacji – Koordynator przy Konfederacji Lewiatan” finansowanego ze środków POWER²⁸. Wydatki zostały poniesione do wysokości określonej w planie finansowym oraz były zgodne z umową o dofinansowanie projektu. Przeprowadzona przez Instytucję Pośredniczącą weryfikacja wniosków potwierdziła, że wydatki zostały przeznaczone na cele i zadania określone w tej umowie. Zlecenia płatności przekazywane były do Banku Gospodarstwa Krajowego we właściwym terminie.

Badanie pięciu wydatków majątkowych na łączną kwotę 1230,1 tys. zł poniesionych przez Zakład Karny w Czarnem w ramach realizacji projektu pn. „Termomodernizacja budynków penitencjarnych Zakładu Karnego w Czarnem” finansowanego z POIiŚ wykazało, że przeznaczono je na zadania ujęte w umowie o dofinansowanie, w okresie kwalifikowalności i były niezbędne do realizacji zadania. Wykonawcy badanych zadań zostali wybrani w trybie przetargu nieograniczonego. Zlecenia płatności przekazano do Banku Gospodarstwa Krajowego w terminach umożliwiających terminową zapłatę całości zobowiązań wynikających z faktur zakupu.

4.2.3. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W 2019 r. wydatki w układzie zadaniowym budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 37 Sprawiedliwość w wysokości 5 437 939,2 tys. zł były realizowane w ramach pięciu funkcji państwa i wyodrębnionych ośmiu zadań i 14 podzadań:

- w funkcji 9 „Kultura i dziedzictwo narodowe” – 4300 tys. zł (0,08%)²⁹;
- w funkcji 11 „Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic” – 601,6 tys. zł (0,01%)³⁰;
- w funkcji 13 „Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny” – 1 592 072,2 tys. zł (29,3%);
- w funkcji 18 „Sprawiedliwość” wykonanie wydatków wyniosło 3 840 554,3 tys. zł (70,6% ogólnej kwoty wydatków);
- w funkcji 20 „Zdrowie” – 411 tys. zł (0,01%).

Największe wydatki w funkcji 18 (86,3%) przeznaczono na działania w ramach zadania 18.5 „Wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania”. Wydatki na zadania publiczne realizowane bądź nadzorowane przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej wyniosły 3 270 158,8 tys. zł i były o 113 803,5 tys. zł (3,6%) wyższe niż w 2018 r. (3 156 355,3 tys. zł). Celem zadania było zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację osadzonych. Stopień realizacji zadania mierzony był dwoma miernikami: powrotnością do przestępstwa skazanych opuszczających zakłady karne i areszty śledcze³¹ oraz odsetkiem skazanych objętych oddziaływaniami resocjalizacyjnymi (wyniósł 85,6%, przy zakładanym 66%). Wskaźnik powrotności do przestępstwa skazanych opuszczających zakłady karne i areszty śledcze obliczony zostanie w II połowie 2020 r., na co wyraził zgodę Dyrektor Departamentu Budżetu i Efektywności

²⁸ Celem projektu była poprawa jakości wydawanych orzeczeń oraz zwiększenia skuteczności ich egzekwowania poprzez utworzenie i funkcjonowanie Centrum Arbitrażu i Mediacji – Koordynator (CAM-K) oraz sieci 16 wojewódzkich CAM (w tym standaryzacja działania sześciu CAM utworzonych w ramach projektu PO KL „Centra Arbitrażu i Mediacji – projekt pilotażowy”), ujednoczenie praktyki mediacji w spawach gospodarczych i podniesienie kompetencji podmiotów świadczących usługi mediacyjne (poprzez szkolenia dla przedstawicieli sądownictwa, prokuratury i mediatorów prowadzących postępowania mediacyjne w sprawach gospodarczych), zakończone ewaluacją działania sieci CAM.

²⁹ Wydatkowana w ramach funkcji kwota 4 300 tys. zł dotyczyła sfinansowania projektu wystawy stałej Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL. W roku 2019 zostało zrealizowanych 290 oprowadzeń grup wycieczkowych.

³⁰ W roku 2019 Służba Więzienna wydatkowała w ramach funkcji 11 Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic kwotę 263 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone na realizację czterech ćwiczeń obronnych w jednostkach organizacyjnych więziennictwa objętych militaryzacją. Niepełne wykonanie planu finansowego w ramach działania 11.4.2.4. „Szkolenie obronne administracji publicznej i przedsiębiorców” na poziomie 95,29% wynikało z oszczędności uzyskanych w wyniku realizacji ćwiczeń w ośrodkach szkolenia Służby Więziennej oraz absencji chorobowej osób skierowanych na ćwiczenia przez Wojskowe Komendy Uzupelnień.

³¹ Dane w przedmiotowym zakresie dostępne będą w II połowie 2020 r.

Finansowej MS (dalej: DBiEF), z uwagi na konieczność przetworzenia znacznej ilości danych z baz systemu informatycznego KRK, co jest operacją skomplikowaną i czasochłonną.

Na zadanie 18.7 „Wsparcie wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego”, realizowane bądź nadzorowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości, wydatkowano 322 746,3 tys. zł, tj. o 19 108,1 tys. zł więcej niż w 2018 r. (303 638,2 tys. zł). Do oceny realizacji zadania przyjęto dwa mierniki: wskaźnik opanowania wpływu spraw gospodarczych (z wyłączeniem spraw rejestrowych Rejestru Zastawów i Krajowego Rejestru Sądowego) zaplanowany na poziomie 99% (osiągnięty na koniec 2019 r. na poziomie 94,6%) oraz wskaźnik stabilności spraw apelacyjnych³² zaplanowany na poziomie 63,8% (osiągnięty na poziomie – 64,0%).

Na zadanie 18.6 „Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich i tworzenie warunków do powrotu nieletnich do normalnego życia” w 2019 r. wydatkowano 196 187,6 tys. zł, tj. o 7227,9 tys. zł więcej niż w 2018 r. Do oceny skutecznej resocjalizacji wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich przyjęto miernik powrotności z urlopów i przepustek, z uwagi na zmianę miernika nie określono jego planowanej wartości (wartość „pożądana” wynosiła nie mniej niż 90%, faktycznie osiągnięta w 2019 r. – 91,9%).

Na zadanie 18.3 „Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne i wojskowe” wydatkowano 7975 tys. zł, tj. o 3,7% mniej niż w 2018 r. (8278,6 tys. zł), z przeznaczeniem na zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu. Do pomiaru realizacji zadania przyjęto wskaźnik opanowania wpływu spraw (ogółem), prognozowany w 2019 r. na poziomie 95,0%. Na koniec roku wskaźnik ten osiągnął 92,5%. Na poziomie dysponenta III stopnia na powyższe zadanie wydatkowano środki finansowe w obszarze wynagrodzeń i pochodnych oraz podróży służbowych.

Dyrektor DBiEF przyznał, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie ma bezpośredniego wpływu na osiągnięcie wartości mierników dla zadań 18.3 i 18.7. Wyjaśnił, że ich wykonanie uzależnione jest od działalności sądów powszechnych i czynników obiektywnych, takich jak np. wzrost lub zmniejszenie wpływu spraw czy zmiany legislacyjne modyfikujące działanie sądów.

Przykładowo dla miernika podzadania 18.3.1, tj. średniego czasu trwania postępowań sądowych według wybranych kategorii spraw w I instancji, osiągnięto 5,8 miesiąca przy założonej wartości 5,3. Odchylenie wykonanej wartości ww. miernika w stosunku do wartości planowanej wynikało m.in. ze wzrostu wpływu spraw do sądów powszechnych w 2019 r. (wg wstępnych danych od 4,5% do 23,4% w poszczególnych rodzajach), w tym – w bardzo dużej skali (ok. 80%) spraw wieczystoksięgowych – co skutkowało wzrostem obciążeń sędziów, a w sprawach ksiąg wieczystych referendarzy sądowych.

W odniesieniu do niewykonania jednego z mierników zadania 18.7, tj. wskaźnika opanowania wpływu spraw gospodarczych (z wyłączeniem spraw rejestrowych Rejestru Zastawów i Krajowego Rejestru Sądowego), osiągnięto 94,6% przy prognozie 99%, Dyrektor DBiEF wyjaśnił, że „niższa od planowanej wartość miernika wynika m.in. z sytuacji rosnącej liczby spraw wpływających do sądów, co jednocześnie skutkuje wzrostem obciążenia sędziów” i uzupełnił, że Departament Nadzoru Administracyjnego w zakresie kompetencji, którego pozostaje badanie miernika „podjął działania o charakterze naprawczym.”

Szczegółowym badaniem pod względem prawidłowości określenia przez Ministra Sprawiedliwości celów i mierników oraz ich monitoringu objęto realizację pięciu podzadań:

1. W podzadaniu 18.7.1 „Przygotowanie zawodowe i doskonalenie kadr sądów powszechnych i prokuratur oraz nadzór nad aplikacjami i zawodami prawniczymi”, jako miernik stopnia realizacji podzadania dla celu „przygotowanie zawodowe oraz podnoszenie kwalifikacji kadr sądów i prokuratury” przyjęto liczbę osób (według prognozy na 2019 r. – 20 430), które podniosły kwalifikacje lub uzupełniły kompetencje w wyniku udziału w szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego organizowanych przez KSSiP. W sprawozdaniu z wykonania planu finansowego w ujęciu zadaniowym KSSiP wykazała przeszkolenie 26 847 osób. Dla celu „ułatwienie i zwiększenie dostępności do wymiaru sprawiedliwości dla obywateli poprzez nadzór nad zawodami prawniczymi oraz tworzenie podstaw konkurencyjnego rynku usług prawniczych”, jako miernik ustalono poziom dostępności profesjonalnej pomocy prawnej rozumiany, jako liczba adwokatów

³² Wskaźnik stabilności rozumiany jako odsetek oddalonych środków zaskarżenia w stosunku do wszystkich spraw apelacyjnych i zażaleniowych w sądach II instancji.

i radców prawnych w przeliczeniu na 100 tys. obywateli. W 2019 r. liczba takich osób wyniosła 145, przy prognozie 141.

2. Dla celu „zapewnienie kompleksowego, strategicznego podejścia do usprawnienia procesów wewnętrznych w obszarze wymiaru sprawiedliwości” realizacji podzadania 18.7.2 „Budowa i realizacja strategii oraz wsparcia procesów stanowienia prawa i sprawowania wymiaru sprawiedliwości” zgodnie z zapisami w nocie budżetowej odstąpiono od pomiaru. Miernikiem stopnia realizacji celu „udział pomocy pokrzywdzonym przestępstwem, w tym m.in. osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie” była liczba udzielonych dotacji celowych, przyznanych jednostkom nienależącym do sektora finansów publicznych (organizacjom pozarządowym) w ramach otwartych konkursów ofert, ogłoszonych w związku zrealizowanymi przez Departament Funduszu Sprawiedliwości programami w części dotyczącej pomocy pokrzywdzonym. Udzielono 58 dotacji, prognoza zakładała - 39.

W ramach podzadania 18.7.2 wydzielono siedem działań, w tym działanie 18.7.2.1 „Wsparcie procesów decyzyjnych na poziomie strategicznym i operacyjnym”, którego celami było „zapewnienie obsługi analitycznej prac legislacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości” oraz „zapewnienie kontraktacji środków przyznanych MS ze środków europejskich”. NIK zwraca uwagę, że badanie wydatków dysponenta III stopnia wykazało, iż w ramach tego działania kwalifikowano m.in. wydatki Ministerstwa, które nie mieściły się w innych działaniach, w tym prace remontowo-budowlane, badania profilaktyczne pracowników, zakup usług recepcyjnych i sprzętania powierzchni biurowej czy wynagrodzenia dla członków tzw. Komisji reprzywatyzacyjnej. Dyrektor Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej (dalej: DB) podkreślił, że „wydatki w zakresie obsługi administracyjnej i technicznej od wielu lat ujmowane są w działaniu 18.7.2.1 zadaniowego katalogu i nie były kwestionowane przez Ministerstwo Finansów w ramach dotychczasowych kontroli”.

3. W podzadaniu 18.7.3 „Infrastruktura IT oraz rejestry sądowe i Krajowy Rejestr Karny, Monitor Sądowy i Gospodarczy”, jako miernik stopnia ułatwienia dostępu obywateli do wymiaru sprawiedliwości oraz podnoszenia bezpieczeństwa i zwiększenia pewności obrotu gospodarczego przyjęto wskaźnik bezawaryjności infrastruktury IT dla centralnych systemów informatycznych. Na koniec 2019 r. wykazano 39 godzin awaryjności ww. infrastruktury, przy prognozie dla całego roku na poziomie 96 godzin.

4. Celem podzadania 18.6.1 „Działalność zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich” było zapewnienie pełnej wykonalności orzeczonych środków poprawczych. Jako miernik realizacji podzadania przyjęto odsetek terminowo wydanych skierowań nieletnich do zakładów poprawczych (w terminie 30 dni od zarejestrowania sprawy w Departamencie Spraw Rodzinnych i Nieletnich MS, dalej: DSRiN). Założony odsetek został w pełni osiągnięty i na koniec 2019 r. wyniósł 100%. Dysponent części 37, w 2019 r., kontynuował zatem wzorem 2017 r. i 2018 r. pomiar wykonania miernika, który zdaniem NIK nie obrazował działalności zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Miernik ten wskazywał bowiem wartość wykonanych czynności administracyjnych przez inny podmiot, niebędący zakładem poprawczym lub schroniskiem.

Dyrektor DB wyjaśnił, że w ocenie DSRiN „miernik ten umożliwia również ocenę sposobu realizacji celu dla zadania 18.6.1” albowiem „wydane skierowanie jest jednym z dokumentów, bez którego przyjęcie nieletniego do zakładu poprawczego przez dyrektora tej placówki nie jest możliwe. Ustalenie odsetka terminowo wydanych skierowań nieletnich do zakładów poprawczych przez specjalnie do tego powołany zespół specjalistów pozwala na ocenę, czy postępowanie wykonawcze jest realizowane niezwłocznie i w jakim zakresie. Działalność zakładów poprawczych jest skorelowana zarówno z liczbą orzeczeń sądowych o umieszczeniu nieletnich w tych placówkach, jak również z liczbą wydanych skierowań”.

5. Miernikiem realizacji celu podzadania 18.5.2 „Wykonywanie kar alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności”, tj. zwiększania zakresu stosowania takich kar, był odsetek skazanych w sprawach karnych w pierwszej instancji, w stosunku do których orzeczono kary alternatywne wobec kary pozbawienia wolności. Został zrealizowany dokładnie na założonym poziomie – 62%.

NIK zauważa, że liczba osób objętych Systemem Dozoru Elektronicznego przypadająca do obsługi przez jednego operatora Zespołu Obsługi Centrali Monitorowania w Biurze Dozoru Elektronicznego CZSW (miernik działania 18.5.2.1) wyniosła 472, przy prognozie – 300. Poziom realizacji przedmiotowego miernika uzależniony był od orzecznictwa sądów penitencjarnych, do czego Minister Sprawiedliwości winien jednak dostosować zapewnienie odpowiedniej liczby operatorów systemu.

Analogicznie jak w 2018 r., stosownie do postanowień art. 175 ust. 1 i ust. 2 ufp Minister Sprawiedliwości i Dyrektor Generalny SW odpowiednio sprawowali nadzór nad wykonaniem budżetu państwa w części 37 i nadzór nad wykonaniem budżetu Więziennictwa m.in. dokonując kwartalnych ocen przebiegu realizacji dochodów (w tym należności) i wydatków budżetowych (w tym zobowiązań). Prowadzona na bieżąco analiza i monitoring dotyczący sytuacji finansowej jednostek w części 37 pozwalały na podejmowanie decyzji o dokonywaniu zmian w limitach wydatków. Ponadto w ramach sprawowanego przez Dyrektora Generalnego SW nadzoru funkcjonariusze Biura Budżetu CZSW przeprowadzali kontrole finansowo- gospodarcze u podległych dysponentów, w ramach których badaniem objęto m.in. zagadnienia dotyczące dochodów, wydatków oraz prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych. Kontrole w powyższym zakresie przeprowadzali także kontrolerzy z okręgowych inspektoratów Służby Więziennej.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2019 r. przez Dysponenta części 37 – Sprawiedliwość, a także sprawozdań jednostkowych kontrolowanych dysponentów:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez Dysponenta części 37 oraz Centralny Zarząd Służby Więziennej na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

Wymienione wyżej sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość, a w przypadku AŚ w Poznaniu także rzetelność sporządzania sprawozdań.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych w AŚ w Poznaniu, stanowiących podstawę sporządzenia ww. sprawozdań, oprócz zawyżenia w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-N o 13,5 tys. zł stanu należności (na skutek niespisania ich z ewidencji księgowej z uwagi na przedawnienie) nie zidentyfikowano innych nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi te w zakresie obejmującym zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo. Sprawozdania AŚ w Poznaniu przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE

Badanie zgodności i wiarygodności ksiąg rachunkowych przeprowadzono w Areszcie Śledczym w Poznaniu.

Stwierdzono, że dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości spełniała wymogi określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³³ (dalej: ustawa o rachunkowości). Organizacja rachunkowości i system kontroli zarządczej w Areszcie zapewniały

³³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.

w sposób racjonalny prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych. Salda kont księgi głównej na 31 grudnia 2018 r. zostały prawidłowo wprowadzone do ksiąg rachunkowych 2019 r., jako bilans otwarcia na 1 stycznia 2019 r., w związku z czym została zachowana zasada ciągłości bilansowej. Obroty dziennika za 2019 r. były zgodne z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej na 31 grudnia 2019 r. System organizacji rachunkowości w Areszcie i zapisy księgowy umożliwiały jednoznacznie powiązanie zapisów w dzienniku ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych Aresztu przeprowadzono na próbie 93 zapisów księgowych o łącznej wartości 2992 tys. zł, wylosowanych metodą MUS oraz 36 na łączną kwotę 523,5 tys. wybranych celowo. Analizą objęto ponadto prawidłowość naliczeń i zapisów księgowych w odniesieniu do 10 sald należności i zobowiązań według stanu na 31 grudnia 2019 r., o łącznej wartości 288,2 tys. zł. Stwierdzono, że poza dwoma przypadkami, dowody księgowy sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami, poza jednym przypadkiem, właściwie ujęto w księgach rachunkowych Aresztu. Zapisy księgowy zostały dokonane w sposób trwały i zawierały elementy wymagane art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Jeden zapis księgowy na kwotę 10,6 tys. zł zawierał inną niż faktyczna datę operacji gospodarczej, tj. 28 czerwca 2019 r. zamiast 31 maja 2019 r. (faktura wpłynęła do Aresztu 1 lipca 2019 r.). Zastępca Kierownika Działu Finansowego Aresztu w wyjaśnieniach podała, że przedmiotowa faktura wpłynęła do Aresztu po zamknięciu ksiąg rachunkowych za maj 2019 r. i w trakcie księgowania przez pomyłkę wpisano datę zapisu w księgach.
2. Na koncie 402 zaksięgowano kwotę 37,1 tys. zł z tytułu opłaty za odprowadzenie ścieków, uwzględniającą wartość podatku VAT z tytułu zakupu wody i opłat abonamentowych w wysokości 1,9 tys. zł, księgowaną na koncie 401. Taki sposób ujęcia w księgach Aresztu kwoty 1,9 tys. zł nie był zgodny z zasadami prowadzenia zakładowego planu kont, wskazującymi, że konto 401 służy do ewidencji kosztów zużycia materiałów i energii, natomiast konto 402 do ewidencji kosztów z tytułu usług obcych wykonywanych na rzecz działalności podstawowej jednostki. Kwota ta została ujęta także niezgodnie z zasadami klasyfikacji wydatków, określonymi w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³⁴ (dalej: rozporządzenia w sprawie klasyfikacji budżetowej), tj. zamiast § 4260 zastosowano § 4300.

Na skutek tej nieprawidłowości, w sprawozdaniu miesięcznym i rocznym z wykonania planu wydatków Rb-28 za 2019 r. wykazano zawyżone o 1,9 tys. zł wykonanie planu wydatków w § 4300 i zaniżone o tą samą kwotę wykonanie w § 4260. Zastępca Kierownika Działu Finansowego wyjaśniła, że spowodowane to było pomyłką rachunkową osoby weryfikującej merytorycznie fakturę.

3. W jednym przypadku dowód źródłowy stanowiący podstawę zapisu w księgach został sprawdzony pod względem merytorycznym przez nieupoważnionego pracownika. Powyższe naruszało procedury obiegu i kontroli dowodów finansowo-księgowych przyjęte zarządzeniem Dyrektora Aresztu Śledczego w Poznaniu, zgodnie z którymi kontroli dowodu pod względem merytorycznym dokonuje pracownik komórki merytorycznej, wskazany w wykazie osób upoważnionych.

W wyjaśnieniach Zastępca Kierownika Działu Finansowego Aresztu podała, że kontroli merytorycznej dokonał pracownik niewymieniony w zarządzeniu Dyrektora Aresztu Śledczego, aczkolwiek do zakresu obowiązków tego pracownika należała weryfikacja zakupu rzeczowego i finansowego zadań. Dodała, że wykaz osób upoważnionych do kontroli merytorycznej został zmieniony.

Dodatkowo badaniem wybranych elementów systemu kontroli zarządczej w zakresie prowadzonych ksiąg objęto 20 należności w łącznej kwocie w kwocie 55,5 tys. zł, ujętych na koncie 247 *Należności od osadzonych*. Stwierdzono, że 13 należności w łącznej wysokości 13,5 tys. zł (uprzednio objętych odpisem aktualizującym należności) było przedawnionych. Niespisanie z ksiąg rachunkowych

³⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

Aresztu przedawnionych należności było niezgodne z przepisem art. 35b ust. 3 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że należności przedawnione zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość. Wykazywanie w ewidencji księgowej Aresztu należności przedawnionych naruszało zasadę rzetelnego przedstawienia sytuacji majątkowej, określoną w art. 24 ust. 2 tej ustawy.

Na skutek nieprawidłowości polegającej na ujęciu w księgach należności przedawnionych, w miesięcznych i rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w 2019 r. oraz w kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) stan należności zawyżony został o 13,5 tys. zł.

Ponadto na koncie pomocniczym konta 247 zaewidencjonowano należność od osadzonego w kwocie 0,2 tys. zł zamiast w kwocie 1,6 tys. zł (różnica została zaewidencjonowana na innym, niewłaściwym koncie pomocniczym konta 247). Błędny zapis został skorygowany w trakcie kontroli NIK.

Zastępca kierownika Działu Finansowego Aresztu wyjaśniła, że błąd w księgowaniu należności na koncie pomocniczym konta 247 wynika z omyłki. Natomiast w zakresie niespisania z ksiąg Aresztu należności przedawnionych podała, że umorzenia należności dokonywane są tylko na podstawie decyzji Dyrektora, które sporządza dział prawny. Dyrektor Aresztu wyjaśnił, że przedawnienie należności nastąpiło wskutek braku monitorowania efektów działań egzekucyjnych, których należy upatrywać m.in. w wewnętrznej strukturze organizacyjnej jednostki (brak monitorowania ze strony działu finansowego).

5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI

5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

5.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

Plan finansowy Funduszu Sprawiedliwości ustalony w ustawie budżetowej na rok 2019 został trzykrotnie zmieniony przez Dysponenta Funduszu. Dokonane zmiany dotyczyły przede wszystkim:

- zwiększenia stanu Funduszu na początek roku o 137 321 tys. zł (z czego, w szczególności: zwiększono stan pozostałych środków obrotowych o 160 138 tys. zł oraz stan środków pieniężnych o 84 811 tys. zł, a zmniejszono wartość należności o 107 411 tys. zł);
- zwiększenia środków na dotacje na realizację zadań bieżących w kwocie 40 000 tys. zł (pilotaż ogólnopolskiego programu pomocy ofiarom przestępstw bezpośrednio na miejscu wypadku poprzez doposażenie i szkolenia strażaków z Ochotniczych Straży Pożarnych);
- zmniejszenia środków na dotacje na realizację zadań bieżących w kwocie 45 000 tys. zł oraz na zakup usług o 8000 tys. zł (w związku z przeniesieniem zadań na rok 2020).

Zmiany w planie Funduszu zostały dokonane z zastosowaniem trybu wynikającego z art. 29 ust. 12 ufp, tj. po uzyskaniu zgody Ministra Finansów oraz opinii Sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Dysponent Funduszu wyjaśnił, że zwiększenia stanu Funduszu w stosunku do pierwotnego planu finansowego wynikało z uwzględnienia danych dostępnych po sporządzeniu sprawozdania Rb-40 za IV kwartał 2019 r. Poinformował także, że zwiększenie kosztów własnych Funduszu wynikało m.in. z wniosków pokontrolnych NIK wskazujących na konieczność upowszechnienia w społeczeństwie informacji o prawach ofiar przestępstw i możliwości skorzystania z pomocy Funduszu.

W 2019 r. przychody Funduszu Sprawiedliwości wyniosły 367 476,3 tys. zł, co stanowiło 160,6% planu po zmianach (228 855 tys. zł) oraz 112,9% wykonania w 2018 r. (325 371,1 tys. zł). Przychody Funduszu pochodziły głównie z: wpłat z tytułu orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych (310 617,8 tys. zł), wpłat z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych (24 499,9 tys. zł), rozwiązania odpisów aktualizujących należności z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych (ujętych w pozycji „inne zwiększenia”, w kwocie 28 687,2 tys. zł) oraz odsetek (2275,1 tys. zł). Wzrost przychodów wynikał w szczególności z większej kwoty zasądzonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych, a także zwiększenia liczby pracujących osadzonych.

Na koniec 2019 r. należności Funduszu wyniosły 241 258,1 tys. zł, tj. uległy zwiększeniu o 12,1% w stosunku do stanu na początek roku (215 199,6 tys. zł). Wzrost należności wynikał w szczególności ze wzrostu przychodów Funduszu w kwocie 16 354,7 tys. zł w porównaniu z 2018 r. Należności dotyczyły głównie orzeczonych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych.

Na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości, w drugiej połowie 2018 r., funkcjonował „Zespół do spraw poprawy ściągalności należności Funduszu Sprawiedliwości”, który zidentyfikował główne przyczyny niskiej ściągalności należności:

- orzekanie nawiązek i świadczeń pieniężnych w wysokości przekraczającej aktualne możliwości finansowe osób zobowiązanych;
- bezskuteczną egzekucję komorniczą wynikającą z nieposiadania przez dłużników majątku i stałych źródeł dochodów;
- brak wyodrębnionych komórek organizacyjnych oraz wystarczającej liczby, wykwalifikowanych pracowników sądów powszechnych odpowiadających za dochodzenie i egzekucję należności;
- brak sankcji za uchylanie się od zapłaty świadczeń pieniężnych.

NIK zwraca uwagę, że wysoki stan należności Funduszu, corocznie przekraczający kwotę 200 mln zł, utrzymuje się od 2016 r. przy braku zdecydowanych działań jego Dysponenta. W sprawozdaniu z realizacji zadań Zespołu, przyjętym w październiku 2018 r., przedstawiono propozycje zmian legislacyjnych i działań organizacyjnych mających na celu poprawę ściągalności należności Funduszu.

Dysponent Funduszu nie udokumentował, by rekomendacje Zespołu zostały wdrożone w 2019 r. i wyjaśnił, że wymaga to „decyzji po stronie kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, które ze względu na charakter proponowanych zmian muszą być poprzedzone stosowną analizą”.

5.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

Koszty realizacji zadań Funduszu ujęto w ustawie budżetowej na rok 2019 w wysokości 330 230 tys. zł, o 9,7% mniej w stosunku do kwoty kosztów poniesionych w 2018 r. (365 682 tys. zł). W planie finansowym po zmianach na realizację poszczególnych zadań ustawowych Funduszu przewidziano:

- udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin – 21 724 tys. zł;
- udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, pomoc świadkom, łącznie z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości – 200 538 tys. zł;
- sfinansowanie wydatków związanych z „Programem modernizacji Służby Więziennej w latach 2017–2020” – 94 968 tys. zł.

Wykonanie zadań wynikających z ustawy tworzącej fundusz celowy na 30 marca 2020 r. wynosiło ogółem 214 783,8 tys. zł, co w odniesieniu do roku 2018 r. stanowiło wzrost o 46% (147 431,1 tys. zł), i wynikało w szczególności z rozliczenia wszystkich ujętych w planie finansowym i przekazanych w 2019 r. CZSW środków na realizację przedsięwzięć związanych z „Programem modernizacji Służby Więziennej w latach 2017–2020”. Koszty inwestycyjne przeznaczone na przedsięwzięcia związane z ustawą modernizacyjną zostały wykonane w kwocie 94 967,8 tys. zł, tj. do wysokości planu finansowego i wzrosły w porównaniu z 2018 r. o 106%. Nastąpił również wzrost o 24% udzielonej pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin (z 13 294,7 tys. zł w 2018 r. do 16 521,4 tys. zł w badanym okresie).

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2019 r. wyniosły 454 322,7 tys. zł i były o 24,2% większe od kosztów wykonanych w 2018 r. (365 682 tys. zł). Główną pozycję kosztów stanowiły „inne zmniejszenia” w kwocie 239 538,8 tys. zł, na którą składały się w szczególności: rozliczone dotacje udzielone w 2018 r. w kwocie 137 286,1 tys. zł, odpisy i umorzenia należności z tytułu orzeczonych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych (66 159,2 tys. zł), utworzone odpisy aktualizujące na należności Funduszu (36 086,8 tys. zł) oraz inne środki obrotowe z przekształcenia bilansu otwarcia (6,8 tys. zł). Pozostałe koszty to w szczególności:

- koszty inwestycyjne (w ramach „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017–2020”) – 95 165,7 tys. zł (89,4% planu po zmianach);
- dotacje na realizację zadań bieżących udzielone przez Dysponenta Funduszu w kwocie 62 378,6 tys. zł (44,3% planu po zmianach);
- koszty własne – 48 321,2 tys. zł (81,7% planu po zmianach), z czego:
 - zakup usług – 20 124,2 tys. zł (80,3% planu po zmianach);
 - promowanie działalności funduszu – 21 837,3 tys. zł (85,6% planu po zmianach) oraz
 - inne formy pomocy postpenitencjarnej świadczonej przez Służbę Więzienną (np. w ramach podnoszenia kompetencji społecznych i kwalifikacji zawodowych skazanych) – 5197,8 tys. zł (84,9%);
- świadczenia pieniężne i pomoc rzeczowa w ramach pomocy postpenitencjarnej realizowane przez kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną – 8918,4 tys. zł (81,6% planu po zmianach).

Głównymi powodami wyższego niż planowano wykonania łącznych kosztów realizacji zadań w 2019 r. były: większa kwota poniesionych kosztów własnych Funduszu, kosztów inwestycyjnych oraz obciążenia Funduszu wykazane w pozycji „inne zmniejszenia”. Wzrost wykonania kosztów własnych w kwocie 48 321,2 tys. zł (wzrost o 491,6%) wynikał głównie z zakupu usług, w tym kampanii informacyjno-edukacyjnej upowszechniającej wśród poszkodowanych i potencjalnych beneficjentów wiedzę na temat Funduszu (20 124,2 tys. zł, z czego 19 124,5 tys. zł, tj. 95,0% stanowił zakup czasu antenowego lub audycji od dostawców usług audiowizualnych) oraz kosztów promowania działalności Funduszu (21 837,3 tys. zł).

Znacząco wzrosły również wynagrodzenia bezosobowe – z 75,5 tys. zł w 2018 r. do kwoty 413,5 tys. zł (o 447,7%), składki na ubezpieczenia społeczne – z kwoty 11 tys. zł do 14,5 tys. zł, (tj. o 31,8%) oraz składki na Fundusz Pracy, które w 2018 r. wyniosły 1,4 tys. zł, a w 2019 r. – 1,7 tys. zł (wzrost o 21,4%).

Wykonanie kosztów własnych na poziomie 81,7% planu po zmianach wiązało się m.in. z opóźnieniami w rozliczaniu środków przekazanych przez Dysponenta Funduszu w 2019 r. Nierozliczone środki zostały wykazane w pozycji „pozostałe środki obrotowe”.

W stanie Funduszu na początek roku znacząco wzrosły zobowiązania (o 1055,8%), co spowodowane zostało pojawieniem się kwoty wpływów do wyjaśnienia występujących w jednostkach sądownictwa powszechnego wynoszącej na koniec 2018 r. kwotę 190,7 tys. zł oraz w pozycji „pozostałe środki obrotowe” (wzrost o 14 997,0%). Wzrost w tej ostatniej pozycji wynikał z opóźnień w rozliczaniu dotacji przekazanych przez Dysponenta Funduszu w 2018 r. (197 005,1 tys. zł) oraz środków przekazanych do CZSW na inwestycje związane z modernizacją Służby Więziennej (99 999,7 tys. zł).

Nierozliczone środki dotacji przekazanych w 2019 r. zostały wykazane na koniec roku w pozycji „pozostałe środki obrotowe” w wysokości 120 122,1 tys. zł, co stanowiło 74,5% wartości wykazanej w tej pozycji w stosunku do roku ubiegłego oraz do planu po zmianach (161 206 tys. zł).

5.1.3. STAN FUNDUSZU I GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI

W 2019 r., pomimo wprowadzonych już w 2017 r. zmian legislacyjnych znacząco rozszerzających zakres zadań podlegających finansowaniu z Funduszu Sprawiedliwości, utrzymywany był wysoki stan środków pieniężnych Funduszu (191 186,4 tys. zł na początku roku, tj. 179,7% planu wg ustawy budżetowej oraz 119 390,3 tys. zł na koniec roku, tj. 116,1% planu finansowego po zmianach). Dysponent Funduszu wyjaśnił, że wykazanie w planie finansowym wg ustawy budżetowej zaniżonego stanu Funduszu na początek roku w zakresie środków pieniężnych było spowodowane przygotowaniem tego dokumentu w oparciu o szacunkowe dane, dostępne przed sporządzeniem sprawozdania Rb-40 za IV kwartał 2019 r. Wzrost tej pozycji w stosunku do planu po zmianach na koniec roku wynikał przede wszystkim z wyższego wykonania przychodów Funduszu o kwotę 109 934,1 tys. zł w stosunku do planu, co wynikało m.in. ze specyfiki głównych przychodów Funduszu, w przypadku których brak jest możliwości realnego oszacowania skali orzekanych przez sądy nawiązek i świadczeń pieniężnych.

Dysponent Funduszu, przekazywał wolne środki w zarządzanie Ministrowi Finansów, na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie³⁵. Wolne środki z rachunku Funduszu były przekazywane w depozyty overnight. Nie stwierdzono przypadków, w których przekazywanie wolnych środków Ministrowi Finansów stanowiło zagrożenia dla terminowej realizacji zadań Funduszu.

5.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Realizacja zadań Funduszu Sprawiedliwości odbywała się w ramach Programu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym na lata 2019–2021 (dalej: Program Pomocy) oraz Programu ochrony interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz likwidacji skutków pokrzywdzenia przestępstwem na lata 2019–2020 (dalej: Program ochrony) ogłoszonych przez Dysponenta Funduszu zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości³⁶ (dalej: rozporządzenie w sprawie Funduszu Sprawiedliwości). Co do zasady powierzenie realizacji zadań odbywało się drogą otwartych konkursów (dla organizacji pozarządowych) oraz naboru wniosków (dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych). Dysponent zawierał także umowy (257) z jednostkami sektora finansów publicznych na realizację zadań nieobjętych naborem wniosków (na podstawie § 11 rozporządzenia w sprawie Funduszu).

Wskaźniki realizacji Programu Pomocy zostały osiągnięte, tj. wg stanu na 31 grudnia 2019 r. liczba ośrodków sieci pomocy pokrzywdzonym wyniosła 54 (48, w nawiasach podano wartości planowane wskaźników), liczba punktów sieci pomocy pokrzywdzonym – 297 (270), działał jeden ośrodek rehabilitacyjny, a drugi był w budowie (1) oraz funkcjonowała infolinia pomocy (1). Wskaźnik

³⁵ Dz. U. poz. 1864.

³⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 683, ze zm.

realizacji Programu ochrony – wsparcie dla 400 podmiotów sektora finansów publicznych – określony został dla cyklu dwuletniego.

W ramach pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin w 2019 r. Dysponent Funduszu ogłosił w grudniu 2018 r. jeden otwarty konkurs ofert, w wyniku którego zawarto 28 umów z instytucjami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych. W 2019 r. ogłoszono 16 konkursów, w ramach których zawarto jedną umowę z beneficjentem dotacji (w grudniu 2019 r., przedmiot umowy realizowany był w 2020 r.). Pozostałe umowy, w ramach konkursów ogłoszonych w 2019 r., zostały zawarte w 2020 r. Łączna wartość dotacji udzielonych w 2019 r. na realizację zadań związanych z pomocą postpenitencjarną wyniosła 4092 tys. zł. Pozostałe zadania związane z pomocą postpenitencjarną były w 2019 r. realizowane przez kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną (świadczenia w ramach pomocy postpenitencjarnej udzielone przez kuratorów i Służbę Więzienną wyniosły na koniec 2019 r. – 8918,4 tys. zł, a wartość pomocy postpenitencjarnej udzielonej przez CZSW – 5197,8 tys. zł). Dotyczyły one świadczeń pieniężnych i pomocy rzeczowej oraz innych form pomocy na rzecz osób pozbawionych wolności.

W ramach pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz świadkom Dysponent Funduszu w 2019 r. na podstawie zawartych umów (wieloletnich) udzielił 58 dotacji instytucjom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (beneficjenci wyłonieni zostali w ramach otwartych konkursów ogłoszonych w 2018 r. i w 2019 r.) w łącznej kwocie 75 857 tys. zł. Na realizację zadań bieżących przyznano 64 932 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 10 925 tys. zł (na budowę ośrodka „Klinika Budzik dla dorosłych”). Zawarto również 248 umów dotacji z jednostkami sektora finansów publicznych wyłonionymi w trybie pozanaborowym, tj. na podstawie § 11 rozporządzenia w sprawie Funduszu Sprawiedliwości na kwotę 44 972,7 tys. zł (doposażono Ochotnicze Straże Pożarne i Zakłady Opieki Zdrowotnej w sprzęt ratujący życie).

Realizowane w 2019 r. zadania związane z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości zostały zlecone przez Dysponenta Funduszu na podstawie czterech otwartych konkursów ofert dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych (dotyczących głównie działań informacyjnych i edukacyjnych), w wyniku których udzielono 38 dotacji na łączną kwotę 20 063,1 tys. zł. W 2019 r. przekazano także na to zadanie środki w wysokości 5713,1 tys. zł na podstawie dwóch umów zawartych w 2018 r. w trybie § 11 rozporządzenia w sprawie Funduszu Sprawiedliwości.

Na pomoc osobom pokrzywdzonym w ramach sieci pomocy (tj. poprzez organizacje pozarządowe) Dysponent Funduszu przekazał trzykrotnie wyższą kwotę niż w 2018 r. Odwrócona, w stosunku do 2018 r., została także proporcja pomiędzy wielkością środków kierowanych bezpośrednio do organizacji realizujących zadania związane z pomocą pokrzywdzonym oraz pomocą postpenitencjarną, a realizacją wprowadzonych od dnia 12 sierpnia 2017 r. zadań Funduszu dotyczących zapobiegania przestępczości. Sformułowany przez NIK w ramach kontroli wykonania planu finansowego Funduszu Sprawiedliwości w 2018 r. wniosek o „wdrożenie rozwiązań legislacyjnych i organizacyjnych zapewniających efektywną realizację podstawowych celów funkcjonowania Funduszu, w szczególności poprzez działania kompensacyjne ukierunkowane na świadczenie pomocy ofiarom przestępstw” uznać należy za zrealizowany w zakresie przekazanych środków.

W przypadku 250 dotacji przekazanych w 2019 r. w łącznej kwocie 50 685,8 tys. zł Dysponent skorzystał z przysługującego mu uprawnienia wynikającego z § 11 rozporządzenia w sprawie Funduszu Sprawiedliwości, tj. udzielił dofinansowania jednostkom sektora finansów publicznych poza trybem naboru wniosków. Dysponent Funduszu poinformował, że przyznając środki w trybie § 11, realizuje ten proces, zapewniając jego standaryzację i przejrzystość, zgodnie z przyjętymi wewnątrz etapami weryfikacji wniosków złożonych w trybie pozanaborowym i formularzem wniosku. NIK zauważa jednak, że Program ochrony, poza podmiotami wskazanymi przez Dysponenta, określa także inną grupę potencjalnych beneficjentów, tj. „pozostałe podmioty, kluczowe z punktu widzenia realizacji Programu”.

W 2019 r. wszczętych zostało 147 postępowań administracyjnych w sprawie kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji z Funduszu Sprawiedliwości. Ponadto przeprowadzonych zostało u beneficjentów osiem kontroli prawidłowości realizacji powierzonych zadań finansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwości (na podstawie § 35 rozporządzenia w sprawie Funduszu Sprawiedliwości). Odbyło się też pięć wizyt monitorujących u beneficjentów, którym powierzono realizację zadań, przy czym cztery wizyty polegały na udziale w konferencjach tematycznie związanych z zadaniami powierzonymi tym podmiotom. Ponadto w dniu 30 kwietnia 2019 r.

zatwierdzona i wdrożona została „Procedura prowadzenia postępowania kontrolnego przez pracowników Departamentu Funduszu Sprawiedliwości”. Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. NIK wniosła o zakończenie prac mających na celu wdrożenie adekwatnych struktur organizacyjnych pozwalających Ministrowi Sprawiedliwości na sprawowanie skutecznego nadzoru nad prawidłowością wydatkowania środków publicznych przekazywanych z Funduszu Sprawiedliwości. NIK uznała realizację wniosku w części, tj. w zakresie opracowania procedur i rozpoczęcia przeprowadzania kontroli beneficjentów środków Funduszu. Mimo podjętych działań, w 2019 r. w dalszym ciągu występowały jednak istotne opóźnienia w rozliczaniu umów dotacji. Wg stanu na dzień 30 marca 2020 r. z łącznej kwoty 150 697,8 tys. zł przekazanych w 2019 r. środków dotacji rozliczono tylko 64 420,6 tys. zł (42,7%, tj. mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego – 49,4%).

W planie kosztów Funduszu w układzie zadaniowym ujęto dwa działania:

- na Pomoc postpenitencjarną (18.5.3.2) – w ramach podzadania „Resocjalizacja osób pozbawionych wolności poprzez pracę i pomoc postpenitencjarną” zaplanowano kwotę 21 724 tys. zł, a wydatkowano z Funduszu 18 700,7 tys. zł, czyli 86,1% kwoty planowanej dla tego działania. Świadczeniami w ramach pomocy postpenitencjarnej objęto 77 171 osób wobec planowanych 79 000. Powyższe wskazywało, że średnia kwota udzielonej pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin wynosiła ok. 242 zł na osobę, tj. o 31% więcej niż w 2018 r. (o 74 zł);
- na Pomoc pokrzywdzonym przestępstwem i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (18.7.2.6) – w ramach podzadania „Budowa i realizacja strategii oraz wsparcie procesów stanowienia prawa i sprawowania wymiaru sprawiedliwości” zamierzano przeznaczyć środki w wysokości 295 506 tys. zł, wydatkowano 435 622 tys. zł. W ramach działania wykazano udzielenie 58 dotacji na realizację zadań dotyczących pomocy pokrzywdzonym przestępstwem (wobec 39 planowanych).

W obowiązującym w 2019 r. planie Funduszu Sprawiedliwości w układzie zadaniowym nie wprowadzono odrębnego działania, odnoszącego się do zadań Funduszu w zakresie zapobiegania przestępczości, na co wskazywała NIK w wystąpieniu pokontrolnym z wykonania budżetu państwa w 2018 r. Na realizację tego typu działań przekazano dotacje w kwocie 25 776,2 tys. zł. Wniosek NIK dotyczący korekt w planie Funduszu Sprawiedliwości w układzie zadaniowym, zrealizowano w części, tj. doprecyzowany został miernik w ramach działania 18.7.2.6³⁷. W trakcie realizacji było postępowanie o zamówienie publiczne na realizację systemu elektronicznego do bieżącego monitorowania zadań finansowanych z Funduszu oraz ich efektów.

5.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia przez Dysponenta Funduszu sprawozdań za 2019 r.:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33) za IV kwartał 2019 r.;
- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2019 rok, planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40) za IV kwartał 2019 r.;
- rocznego sprawozdania z planu finansowego funduszu w układzie zadaniowym (Rb-BZ2);
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Sprawozdania Rb-40 i Rb-33 za IV kwartał 2019 r. zostały skorygowane w dniu 30 marca 2020 r., a następnie 24 kwietnia 2020 r., z kolei roczne sprawozdanie z planu finansowego funduszu w układzie zadaniowym skorygowano w dniu 9 kwietnia 2020 r., a następnie 28 kwietnia 2020 r. W wyniku ostatniej korekty zmniejszeniu uległy przychody (o 140 tys. zł) i koszty realizacji zadań (o 319 tys. zł), w stosunku do danych prezentowanych w Informacji. Dane po korektach przedstawione zostały w załączniku 9.10.

³⁷ W 2019 r miernikiem realizacji działania była liczba dotacji celowych udzielonych organizacjom pozarządowym na świadczenie bezpłatnej pomocy (psychologicznej, informacji prawnej, finansowej, socjalnej, medycznej) ze środków Funduszu Sprawiedliwości w części dot. Pomocy Pokrzywdzonym (pokrzywdzeni i osoby im bliskie), podczas gdy w 2018 r. – liczba dotacji celowych udzielanych podmiotom świadczącym pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (Fundusz Sprawiedliwości) na rok, którego dotyczy zestawienie.

6. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY

6.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

6.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

Przychody Funduszu Aktywizacji w ustawie budżetowej na 2019 r. zaplanowano w kwocie 126 000 tys. zł. W okresie objętym kontrolą nie dokonano zmian w powyższym zakresie.

Zrealizowane przychody na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 160 364,8 tys. zł, (tj. były o 27,3% wyższe od kwoty planowanej oraz wyższe o 10,2% od przychodów zrealizowanych w 2018 r.). Pochodziły one głównie z wpłat z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych na podstawie art. 6a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (157 206,2 tys. zł), które były o 32 506,2 tys. zł (tj. o 26,1%) wyższe od wielkości planowanej i stanowiły 98% przychodów ogółem. Pozostałe przychody pochodziły przede wszystkim z odsetek (1385,4 tys. zł) oraz wpłat z przywieziennych zakładów pracy (605,5 tys. zł). Wzrost zrealizowanych w 2019 r. przychodów w porównaniu do roku poprzedniego wynikał w głównej mierze ze wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Jednocześnie w 2019 r. kwota przychodów zawierała inne zwiększenia w wysokości 1194,7 tys. zł:

- 1117,7 tys. zł – przypisana kwota dotacji do zwrotu w związku z ogłoszoną upadłością Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłu Meblarskiego i Budownictwa w Potulicach,
- 77 tys. zł – kwota zwrotu części dotacji pobranej w nadmiernej wysokości przez Zakład Karny w Goleniowie.

Na koniec 2019 r. należności Funduszu wyniosły 6244,8 tys. zł, w porównaniu do stanu na koniec 2018 r. były niższe o 1040,3 tys. zł (tj. o 14,3%). Na należności składała się pożyczka udzielona Państwowemu Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Usługowemu „PRESBET” w kwocie 840 tys. zł, z terminem spłaty do 30 czerwca 2022 r. Poza ww. pożyczką na kwotę należności składały się w szczególności:

- dotacja udzielona Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłowo-Montażowemu „POMET” w Wołowie (w upadłości) w kwocie 1069,2 tys. zł, termin płatności ma zostać ustalony po zakończeniu postępowania upadłościowego;
- kwota wynikająca z umowy zawartej z Przedsiębiorstwem Państwowym „PEPEBE Włocławek” w wysokości 2463,8 tys. zł, z terminem płatności do 1 lipca 2022 r.;
- dotacja udzielona Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłu Meblowego i Budownictwa w Potulicach (w upadłości) w kwocie 1117,7 tys. zł, z terminem termin spłaty do 28 marca 2019 r.

Na 31 grudnia 2019 r. występowały należności wymagalne Funduszu w kwocie 1705,7 tys. zł, na które składały się dotacja i pożyczka udzielone Państwowemu Przedsiębiorstwu Przemysłu Meblowego i Budownictwa w Potulicach (w upadłości). Przedsiębiorstwo to zostało postawione w stan upadłości na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy. W związku z powyższym Centralny Zarząd Służby Więziennej rozwiązał umowę dotacji z 15 kwietnia 2016 r. oraz umowę pożyczki z 20 czerwca 2017 r. Dyrektor Generalny SW, jako Dysponent Funduszu, 7 marca 2019 r. wydał Decyzję nr 2/2019 nakazującą zwrot kwoty dotacji. Ponadto, w tym samym dniu wystosowane zostało do dłużnika wezwanie do zapłaty pozostałej do spłaty części pożyczki. Powyższe wierzytelności zostały zgłoszone Sędziemu – Komisarzowi Sądu Rejonowego w Bydgoszczy pismem z 20 marca 2019 r.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki przedawnienia należności oraz nie udzielano ulg w spłacie należności przysługujących Funduszowi w trybie przewidzianym art. 55 i art. 56 upf.

NIK zauważa, że w planie finansowym Funduszu na 2019 r. po zmianach widniała błędna kwota należności z tytułu udzielonych pożyczek. W ustawie budżetowej na rok 2019 zaplanowano kwotę

4000 tys. zł na pożyczki (udzielane na wniosek, podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności), natomiast w planie po zmianach w ww. pozycji ujęto kwotę 0 zł. Zastępca Dyrektora Generalnego SW wyjaśnił, że w korekcie planu finansowego CZSW nie wnioskował o zmianę omawianej kwoty należności, a jej brak w planie po zmianach był wynikiem przeoczenia.

Przebieg wykonania planu finansowego był monitorowany przez Dysponenta Funduszu poprzez dokonywanie bieżącej analizy przychodów (wpłat dokonywanych na rachunek Funduszu przez przywiązanie zakłady pracy oraz z tytułu potrąceń z wynagrodzeń osadzonych) oraz kosztów z tytułu przyznanych ryczałtów i udzielanych dotacji (uzgadniano wysokość ponoszonych kosztów wynikających m.in. z ewidencji analitycznej i porównywano je z limitami wynikającymi z planu finansowego Funduszu).

6.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

Zgodnie z planem finansowym Funduszu, ujętym w ustawie budżetowej na 2019 r., zaplanowane koszty wyniosły 175 000 tys. zł. W okresie objętym kontrolą plan ten zwiększono do 190 000 tys. zł (o 8,6%). W porównaniu do 2018 r. planowane według ustawy budżetowej koszty były większe o 70 000 tys. zł (o 66,7%). Zmiana planu w 2019 r. dotyczyła wzrostu kosztów w zakresie wypłat ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów wynagrodzenia (wzrost o 23,1%).

W 2019 r. łączne koszty Funduszu wyniosły 152 035,8 tys. zł i były niższe o 37 964,2 tys. zł (o 20%) od kwoty planowanej. W stosunku do wykonania 2018 r. koszty wzrosły o 18,9%. Na koszty Funduszu składały się wypłaty ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów wynagrodzenia (75 465,1 tys. zł), udzielone dotacje inwestycyjne (76 175,7 tys. zł) oraz dotacje na realizację zadań bieżących (395 tys. zł). Koszty wykonania zadań stanowiły 100% kosztów Funduszu. W 2019 r. Dysponent Funduszu nie udzielał zamówień publicznych.

Wzrost kosztów Funduszu w stosunku do 2018 r. wynikał głównie ze zwiększenia wartości wypłaconych ryczałtów z tytułu zatrudnienia osób pozbawionych wolności, spowodowany był także wzrostem udzielonych i wypłaconych w 2019 r. dotacji.

Wykonanie dotacji na realizację zadań bieżących wyniosło 395 tys. zł, tj. 7,9% w stosunku do planu po zmianach (5000 tys. zł). Wynikało to z faktu, iż w 2019 r. Dysponent Funduszu udzielił dwóch dotacji na realizację zadań bieżących, z czego w przypadku jednej z nich wypłata środków pieniężnych (1700 tys. zł) zaplanowana była na rok 2020.

Na koniec 2019 r. w Funduszu nie odnotowano zobowiązań, pomimo zaplanowanej kwoty 500 tys. zł, która miała na celu zabezpieczenie, mogących ewentualnie powstać, zobowiązań niewymagalnych Funduszu. Na koniec 2019 r. nie wystąpiły również zobowiązania wymagalne. W 2019 r. Dysponent Funduszu nie zaciągał kredytów i pożyczek, jak również nie wystąpiły przypadki zapłaty zobowiązań po terminie.

Kontrola stanu niezbędnych wolnych środków zabezpieczających bieżące regulowanie zobowiązań Funduszu prowadzona była systematycznie przez wyznaczonego funkcjonariusza Biura Kwatermistrzowsko-Inwestycyjnego CZSW, odpowiedzialnego za bieżące zarządzanie płynnością środków, z uwzględnieniem bieżących potrzeb w zakresie wydatkowania środków i analizy stanu środków finansowych na rachunku bankowym Funduszu.

6.1.3. STAN FUNDUSZU I GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. stan środków pieniężnych Funduszu wyniósł 127 004,6 tys. zł. Wolne środki finansowe przekazywano w zarządzanie terminowe (111 500 tys. zł) i w depozyt *overnight* (15 504,6 tys. zł) u Ministra Finansów. W 2019 r. średnia kwota wolnych środków lokowanych i przekazanych w depozyt z 12 miesięcy wyniosła 101 933,3 tys. zł.

Stan środków pieniężnych na 31 grudnia 2019 r. był uzasadniony zakresem zadań Funduszu, a w szczególności koniecznością zabezpieczenia środków finansowych na dokonywanie wypłat z tytułu udzielonych dotacji oraz terminową realizację wypłat ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób pozbawionych wolności. Okres lokowania wolnych środków Funduszu wynosił 28 dni kalendarzowych. Wyjątek stanowiły trzy lokaty ulokowane na okres 27 dni oraz trzy lokaty ulokowane na okres 29 dni kalendarzowych. Przychody Funduszu z tytułu zagospodarowania wolnych środków w 2019 r. wyniosły 1173,4 tys. zł.

Dysponent Funduszu nie dokonywał w okresie objętym kontrolą innych lokat, ani inwestycji kapitałowych. Nie wystąpiły również przypadki złożenia przez Dysponenta Funduszu dyspozycji wcześniejszego zwrotu środków przekazanych w zarządzanie terminowe.

6.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W planie finansowym Funduszu w układzie zadaniowym na 2019 r. ujęto jedno działanie, tj. numer 18.5.3.1 Resocjalizacja osób pozbawionych wolności, którego celem była pomoc w readaptacji społecznej osobom przebywającym w placówkach resocjalizacyjnych. Miernikiem procesu była liczba osób skazanych i ukaranych zatrudnionych odpłatnie w przywieziennych zakładach pracy oraz u kontrahentów pozawieziennych. Miernik ten zaplanowano na poziomie 9000 osób, tj. o 40,6% więcej niż przewidywał plan na 2018 r. (6400 osób), a zrealizowano na poziomie 10 604 osób tj. o 5,9% mniej niż wyniosła realizacja w 2018 r. (11 271 osób). Przyczyną zwiększenia planowanej wartości miernika były prowadzone przez Dysponenta Funduszu analizy poziomu zatrudnienia odpłatnego skazanych i ukaranych w przywieziennych zakładach pracy oraz u kontrahentów pozawieziennych. Wpływ na poziom wykonania miernika miało większe zatrudnienie skazanych przez podmioty gospodarcze działające w ramach konkurencji wolnorynkowej.

W ramach podzadania 18.5.3 (Resocjalizacja osób pozbawionych wolności poprzez pracę i pomoc postpenitencjarną), wartość miernika pn. „Odsetek skazanych i ukaranych korzystających z możliwości zatrudnienia odpłatnego” zaplanowano w roku 2019 na poziomie 24,5%, natomiast jego wykonanie na koniec roku wyniosło 25,7%.

Wykonanie miernika dla zadania 18.5 (Wykonanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania) pn. „Odsetek skazanych objętych oddziaływaniami resocjalizacyjnymi” zostało zaplanowane w 2019 r. na poziomie 66%, natomiast jego rzeczywiste wykonanie wyniosło 86%. Wartość miernika ustalana była na podstawie informacji pochodzących z zakładów karnych i aresztów śledczych, według stanów na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego. Na podstawie tych informacji okręgowe inspektoraty Służby Więziennej przekazywały comiesięcznie zbiorcze dane do CZSW. W skali rocznej miernik stanowił średnią miesięczną z mierników uzyskanych dla poszczególnych miesięcy.

Zastępca Dyrektora Generalnego SW wyjaśnił, że na pozytywne odchylenie od planowanej wartości miernika wpływ miało w szczególności zwiększenie atrakcyjności oferty proponowanej skazanym w różnych formach oddziaływań oraz działania skutkujące znaczącym zwiększeniem liczby miejsc zatrudnienia skazanych na terenie zakładów karnych i aresztów śledczych oraz poza jednostkami (np. budowa i oddawanie do eksploatacji kolejnych hal produkcyjnych).

Wartość mierników ustalona została przez CZSW, który prowadził również stały monitoring stopnia ich realizacji. Weryfikacja osiągniętej wartości mierników odbywała się poprzez sprawdzenie zgodności merytorycznej i arytmetycznej pisemnych informacji nadsyłanych z okręgowych inspektoratów Służby Więziennej. Poprawność danych dotyczących stanu skazanych i ukaranych jest weryfikowana w oparciu o raport „Informacja MS ZK-2 Zatrudnienie”, sporządzany na koniec każdego miesiąca.

W 2019 r. Fundusz udzielał wsparcia w formie dotacji oraz ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób pozbawionych wolności w wysokości 35% wartości wynagrodzeń przysługującym zatrudnionym osobom pozbawionym wolności. W 2019 r. złożonych zostało 56 wniosków o udzielenie dotacji oraz 1650 wniosków o ryczałty, ze środków funduszu przyznano dotacje 18 podmiotom na kwotę 81 039,5 tys. zł. Łącznie w 2019 r. wypłacono dotacje na kwotę 76 570,7 tys. zł (w tym wypłaty dotacji przyznanych w latach ubiegłych) oraz wypłacono przedsiębiorcom 1650 ryczałtów w kwocie 75 465,1 tys. zł.

Ogółem ze środków Funduszu w 2019 r. udzielono pomocy publicznej w formie wypłaconych dotacji i ryczałtów (łącznie poniesione koszty 152 035,8 tys. zł), z tego:

1) na realizację zadań w zakresie resocjalizacji więźniów poniesiono koszty (przekazano dotacje) w łącznej kwocie 76 570,7 tys. zł z przeznaczeniem na: budowę hal produkcyjnych (70 262 tys. zł), zakup maszyn i urządzeń (4440,6 tys. zł), realizację zadań bieżących (395 tys. zł), inne inwestycje: (1473,1 tys. zł),

2) wypłatę ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia – 75 465,1 tys. zł.

W 2019 r. Dysponent Funduszu nie udzielał pożyczek, nie zaciągał kredytów ani pożyczek.

6.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Dysponenta Funduszu sprawozdań za 2019 r.:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33) za IV kwartał 2019 r.;
- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2019 rok, planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40) za IV kwartał 2019 r.;
- rocznego sprawozdania z planu finansowego funduszu w układzie zadaniowym (Rb-BZ2);
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

W 2020 r. dokonano korekty kwartalnego sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych państwowego funduszu celowego nieposiadającego osobowości prawnej Rb-N według stanu na koniec IV kwartału 2019 r. W wyniku korekty zmniejszeniu uległa kwota w pozycji „pozostałe należności” z 21 592 tys. zł do 3612,8 tys. zł. Konieczność sporządzenia korekty wynikała z ujęcia w księgach rachunkowych, zgodnie z zasadą memoriału, decyzji Dysponenta Funduszu dotyczących zatwierdzenia rozliczenia dotacji udzielonych i wypłaconych w 2019 r. Decyzje te zostały ujęte w księgach rachunkowych po ostatecznym terminie sporządzenia ww. sprawozdania, tj. po 8 lutego 2020 r.

Wyniki kontroli wykazały, że Dyrektor Generalny SW w odpowiedzi na uwagę zawartą w wystąpieniu pokontrolnym NIK z wykonania budżetu państwa w roku 2018 dotyczącą sposobu księgowania przekazanych i rozliczanych dotacji w lipcu 2019 r. dokonał stosownej zmiany polityki rachunkowości CZSW.

7. USTALENIA INNYCH KONTROLI

W 2019 r. NIK przeprowadziła w Ministerstwie Sprawiedliwości kontrolę nr P/19/009 Prawidłowość sprawozdań finansowych sporządzanych przez państwowe jednostki budżetowe³⁸. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła sprawozdanie finansowe MS za rok 2018.

Kontrola wykazała, że Minister nie zapewnił warunków organizacyjnych i kadrowych umożliwiających prawidłowe i terminowe zatwierdzanie rozliczeń dotacji udzielonych ze środków Funduszu Sprawiedliwości, w wyniku czego w księgach wykazano niewiarygodne salda należności i rozliczeń międzyokresowych oraz nieprawidłowy (zawyżony) stan Funduszu Sprawiedliwości. Łączna kwota dotacji (oraz wypłat z Programu Modernizacji Służby Więziennej) udzielonych na 2018 r. i nierozliczonych terminowo wyniosła 160 174,3 tys. zł. Minister nie zapewnił również warunków organizacyjnych i kadrowych umożliwiających terminowe i prawidłowe ujmowanie operacji gospodarczych związanych z publikowaniem ogłoszeń w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, w wyniku czego w księgach rachunkowych MS nie rozliczono przedpłat na ogłoszenia i faktur za ogłoszenia w szacunkowej kwocie 2952,8 tys. zł, nie rozliczono również przedpłat na ogłoszenia dokonanych przed 2009 r. w kwocie 801,9 tys. zł. Organizacja systemu obiegu dokumentów nie zapewniała kompletności dokumentów przekazywanych do jednostki organizacyjnej MS odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych, w wyniku czego nie ujęto należności w wysokości co najmniej 794,7 tys. zł. Przyjęte zasady rachunkowości nie zapewniły wyodrębnienia wszystkich istotnych informacji, gdyż nie przewidziano w nich wyodrębnienia operacji gospodarczych dla części budżetowej 15 - Sądy powszechne, które w Ministerstwie Sprawiedliwości (u dysponenta III stopnia) ujmowano w księgach rachunkowych, jako operacje części 37 - Sprawiedliwość.

Szersze informacje, dotyczące ustaleń NIK w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., w tym w zakresie Zintegrowanego Systemu Rachunkowości i Kadr przedstawione zostały w Informacji *Wykonanie budżetu sądów powszechnych w 2019 r.*

³⁸ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r., a jej zakres przedmiotowy obejmował: prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych, prawidłowość sporządzonych sprawozdań finansowych oraz nadzór Ministra Sprawiedliwości nad realizacją przez dyrektora SA we Wrocławiu zadań związanych z pełnieniem funkcji Centrum Kompetencji dla Zintegrowanego Systemu Rachunkowości i Kadr.

8. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienia pokontrolne skierowano do Ministra Sprawiedliwości, Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, Dyrektora Zakładu Karnego w Czarnem, Dyrektora Zakładu Karnego w Rzeszowie, Dyrektora Aresztu Śledczego w Krakowie oraz Dyrektora Aresztu Śledczego w Poznaniu.

W wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości NIK wniosła o:

- 1) wdrożenie skutecznych rozwiązań organizacyjno-prawnych, w tym ustalenie procedur dotyczących windykacji należności Skarbu Państwa w celu wyeliminowania zaległości w tym zakresie;
- 2) wzmocnienie, w ramach obowiązujących w Ministerstwie Sprawiedliwości procedur, mechanizmów kontrolnych nad przygotowaniem i prowadzeniem postępowań o zamówienia publiczne w „uproszczonej” procedurze zamówień na usługi społeczne.

W wystąpieniu do Dyrektora Zakładu Karnego w Czarnem:

- 1) bieżące weryfikowanie stanów kont depozytowych osadzonych, którzy wyrządzili szkodę w mieniu Zakładu;
- 2) podjęcie działań w celu zapewnienia przestrzegania wewnętrznych regulacji przy dokumentowaniu wyboru kontrahentów i ustalania wartości szacunkowej zamówień;
- 3) podjęcie działań w celu zapewnienia przestrzegania przepisu art. 46 ust. 1 ustawy o finansach publicznych o zaciąganiu zobowiązań do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków;
- 4) podjęcie działań w celu wyeliminowania przypadków nieprawidłowego klasyfikowania wydatków budżetowych.

W wystąpieniu do Dyrektora Aresztu Śledczego w Krakowie:

- 1) ustalenie i przestrzeganie wewnętrznych przepisów regulujących zasady dokonywania analiz należności budżetowych oraz postępowania z zaległościami budżetowymi;
- 2) dokonanie analizy wszystkich zaległości budżetowych i podjęcie stosownych działań, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, w tym dotyczących umarzania należności budżetowych;
- 3) niezwłoczne podejmowanie pierwszej i kolejnych czynności związanych z windykacją/egzekucją należności budżetowych tak, aby przerwy pomiędzy nimi były obiektywnie uzasadnione;
- 4) podejmowanie działań informacyjnych wobec dłużnika zmierzające do dobrowolnego wykonania przez niego obowiązku zapłaty należności.

W wystąpieniu do Dyrektora Aresztu Śledczego w Poznaniu:

- 1) wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających skuteczne i terminowe dochodzenie wierzytelności Skarbu Państwa,
- 2) spisanie z ksiąg Aresztu należności przedawnionych,
- 3) zwiększenie nadzoru nad prawidłowością dokumentów kierowanych do wykonawców w ramach postępowań o zamówienie publiczne,
- 4) zwiększenie nadzoru w ramach kontroli zarządczej nad wykazywaniem w sprawozdaniach rzetelnych danych.

Do wystąpienia pokontrolnego skierowanego do Ministra Sprawiedliwości złożone zostały zastrzeżenia. Minister Sprawiedliwości zakwestionował nieprawidłowość w zakresie zastosowanej procedury udzielenia zamówienia na usługi społeczne oraz ocenę działań Dysponenta Funduszu Sprawiedliwości. Minister nie zakwestionował wniosków pokontrolnych. Uchwałą Nr 45/2020 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 3 czerwca 2020 r. zastrzeżenia zostały oddalone.

Pozostałe jednostki przyjęły do realizacji wnioski pokontrolne.

9. ZAŁĄCZNIKI

9.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 37
– SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2019				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	860,49	56 600,8	248 167,6	71 288,2	4,6
2.	Centralny Zarząd Służby Więziennej	28 710,19	13 793,2	4 875 872,5	1 923 608,5	89,7
3.	Instytut Wymiaru Sprawiedliwości	31,07	14,4	6 725,0	2 837,1	0,1
4.	Instytut Ekspertyz Sądowych	129,52	283,7	23 288,8	11 740,2	0,4
5.	Instytut Ekspertyz Ekonomiczny Finansowych w Łodzi	15,81	-	3 671,4	1 580,2	0,1
6.	SdN Warszawa-Okęcie	19,36	9,6	2 181,0	1 176,5	0,0
7.	SdNiZP w Warszawie Falenicy	50,96	10,9	5 927,8	3 785,5	0,1
8.	ZP w Barczewie	43,27	10,6	4 869,6	3 130,8	0,1
9.	ZP w Białymstoku	76,79	17,9	8 461,2	5 716,8	0,2
10.	SdN w Chojnicach	63,07	22,8	7 301,0	4 618,8	0,1
11.	SdN w Dominowie	63,62	1,8	6 962,6	4 716,3	0,1
12.	SdN w Gackach	40,35	-	4 289,6	2 873,5	0,1
13.	ZP w Gdańsku	47,36	2,8	5 367,9	3 303,7	0,1
14.	ZPiSdN Głogów	65,46	2,1	8 093,0	5 202,2	0,1
15.	ZP w Grodzisku Wlkp.	48,47	3,5	5 541,7	3 615,0	0,1
16.	ZP Jerzmanice Zdrój	52,41	30,9	6 407,8	3 691,8	0,1
17.	ZP w Kcyni	46,41	61,2	5 157,2	3 156,0	0,1
18.	ZPiSdN w Konstantynowie Łódzkim	62,15	3,7	8 273,0	4 787,6	0,2
19.	ZPiSdN w Koronowie	56,23	7,5	6 009,5	4 000,9	0,1
20.	MOAS w Koszalinie	57,43	11,5	6 216,3	4 403,0	0,1
21.	ZPiSdN w Laskowcu	61,29	9,5	6 781,9	4 520,7	0,1
22.	ZPiSdN w Mrozach	47,10	20,4	4 783,4	3 107,1	0,1
23.	ZP Nowe	51,75	7,2	5 788,8	3 794,9	0,1
24.	ZP w Ostrowcu Świętokrzyskim	52,93	0,8	6 154,7	4 064,0	0,1
25.	ZP w Poznaniu	46,54	3,8	5 461,1	3 343,9	0,1
26.	ZPiSdN w Pszczynie Łące	86,89	14,4	11 006,4	6 878,4	0,2
27.	ZPiSdN w Raciborzu	60,45	23,8	6 544,1	4 564,8	0,1
28.	ZP w Sadowicach	38,75	3,5	4 765,0	2 948,1	0,1
29.	ZP w Studzieńcu	53,01	23,9	6 207,0	3 767,6	0,1
30.	SdN Szczecin	37,97	8,3	4 170,0	2 737,8	0,1
31.	ZP w Szubinie	49,95	27,5	5 463,0	3 534,5	0,1
32.	ZPiSdN w Świdnicy	57,90	25,6	6 712,0	3 999,0	0,1

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2019				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
					%	
33.	ZP w Świecie	52,01	64,9	5 827,8	3 772,9	0,1
34.	ZP w Tarnowie	48,04	5,7	5 231,6	3 535,7	0,1
35.	ZP w Trzemiesznie	50,85	6,8	5 637,4	3 847,6	0,1
36.	ZP Witkowo	46,94	8,7	4 955,5	3 445,7	0,1
37.	ZPiSdN w Zawierciu	72,35	8,1	8 934,0	5 784,5	0,2
38.	<i>Dotacja podmiotowa (KSSiP)</i>	59,42	-	77 344,0	3 406,9	1,4
39.	<i>Dotacja celowa (WSKiP)</i>	-	-	367,6	-	0,0
40.	<i>Subwencja (WSKiP)</i>	57,02	-	7 019,3	3 450,2	0,1

Dane zaprezentowane według stanu na dzień 10 marca 2020 r.

9.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zbigniew Ziobro	O	Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
2.	Centralny Zarząd Służby Więziennej	Jacek Kitliński	P	
3.	Zakład Karny w Czarnem	Jacek Chmiel	O	Delegatura NIK w Gdańsku
4.	Zakład Karny w Rzeszowie	Krzysztof Kulczycki	P	Delegatura NIK w Rzeszowie
5.	Areszt Śledczy w Poznaniu	Bogusław Pachulski	O	Delegatura NIK w Poznaniu
6.	Areszt Śledczy w Krakowie	Witold Poręba	P	Delegatura NIK w Krakowie

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – w formie opisowej, N – negatywna

9.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Oceny wykonania budżetu w części 37 – Sprawiedliwość dokonano stosując kryteria³⁹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 roku⁴⁰.

Dochody (D): 71 151,9 tys. zł.

Zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. nie badano dochodów w części 37, w związku z tym nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów. Ocenie podlegała windykacja należności i dokonana została w formie opisowej (3).

Nieprawidłowości i uwagi w dochodzeniu wierzytelności Skarbu Państwa (Od):

- niepodejmowanie lub podejmowanie z opóźnieniem czynności mających na celu wyegzekwowanie od dłużników należności budżetowych w wysokości 148,9 tys. zł (ZK w Czarnem, ZK w Rzeszowie, AŚ w Poznaniu, AŚ w Krakowie),
- opieszale gromadzenie dokumentacji dotyczącej roszczenia o zapłatę kar umownych i podejmowanie nieadekwatnych działań w celu wyegzekwowania zaległości w wysokości 2245,3 tys. zł (MS).

Wydatki (W)⁴¹: 5 437 939,2 tys. zł

Łączna kwota (G = D + W): 5 437 939,2 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G) 1,0000

Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):

- wydatkowanie 9 348,1 tys. zł w ramach sześciu zamówień udzielonych w 2018 r. przywieziennym zakładom pracy na podstawie art. 4d ust. 1 pkt 8 uPzp w wyniku nierzetelnej weryfikacji zdolności wykonawców do realizacji tych zamówień (CZSW)⁴²;

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO⁴³: $3 \times 0,0000 + 5 \times 1,0000 = 5$

Łączna ocena została obniżona do oceny w formie opisowej z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości w zakresie windykacji należności oraz słabości w zakresie sprawowanej kontroli zarządczej:

- zaciągnięcia zobowiązań przekraczających o 793,8 tys. zł zakres upoważnienia wynikającego z planu wydatków oraz zastosowanie niewłaściwej klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do wydatku w kwocie 15,8 tys. zł (ZK w Czarnem);
- wyznaczenie wykonawcom jedynie półtora dnia roboczego na złożenie oferty, będące okolicznością wskazującą, że realizacja zamówienia publicznego na świadczenie kompleksowej pomocy prawnej dla DIRS MS nie przebiegała według przejrzystej procedury;
- słabości kontroli zarządczej w zakresie planowania wydatków przez dysponenta III stopnia w MS, skutkujące m.in. przeniesieniem 100% zaplanowanych (w projekcie informatycznym) wydatków majątkowych na wydatki bieżące oraz w związku ze stosowaniem refinansowania wydatków w ramach budżetu państwa na zadania zaplanowane jako finansowane z budżetu środków europejskich, co stwarzało ryzyko zawyżania środków w planie poprzez ujmowanie tych samych zadań równocześnie, ale finansowanych z różnych źródeł;

³⁹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁴⁰ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁴¹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. W 2019 r. w cz. 37 nie wystąpiły wydatki, które nie wygasły z upływem roku.

⁴² W toku kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. przeprowadzonej w CZSW stwierdzona została nieprawidłowość polegająca na niedokonywaniu weryfikacji zdolności wykonawców do realizacji zamówień udzielanych z pominięciem uPzp. Skutkiem powyższego w 2018 r. w trybie pozaustawowym przywieziennym zakładom pracy udzielano zamówień, których w ramach posiadanych możliwości nie były one w stanie wykonać, w związku z czym podzlecały je podwykonawcom nieposiadającym takiego statusu. Wartość brutto prac zleconych podwykonawcom wyniosła 7798,0 tys. zł (83,4%), a liczba zatrudnionych osadzonych przy wykonywaniu prac w ramach poszczególnych umów nie przekraczała pięciu osób.

⁴³ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$.

- podanie w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach publicznych w roku 2019 nierzetelnych danych w odniesieniu do liczby i wartości niektórych zamówień udzielonych z wyłączeniem uPzp, co świadczyło o słabości kontroli zarządczej w zakresie gromadzenia i odwzorowywania informacji o udzielonych zamówieniach przez dysponenta III stopnia w Ministerstwie Sprawiedliwości;
- niezastosowanie wewnętrznych procedur udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczających 30 tys. euro (ZK w Czarnem);
- nieprawidłowe przedstawienie informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty (o której mowa w art. 92 ust.1 pkt 1 uPzp) oraz pominięcie możliwości skorzystania z baz danych, określonych w art. 26 ust. 6 uPzp w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (AŚ w Poznaniu);
- niespisanie z ksiąg rachunkowych AŚ w Poznaniu 13 przedawnionych należności w łącznej wysokości 13,5 tys. zł (uprzednio objętych odpisem aktualizującym należności), co nie było zgodne z art. 35b ust.3 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że należności przedawnione zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość oraz zasadą rzetelnego przedstawienia sytuacji majątkowej, określoną w art. 24 ust. 2 tej ustawy;
- niepełne zrealizowanie przez MS wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa za 2018 r. poprzez częściowe wdrożenie rozwiązań organizacyjnych, niewystarczających w celu zahamowania stałego wzrostu stanu zaległości⁴⁴ oraz zatrudnianie ekspertów z niewielkim lub bez wymaganego stażu pracy, których wynagrodzenia kształtowane są znacznie powyżej stawek członków korpusu służby cywilnej z tym samym doświadczeniem zawodowym⁴⁵ (MS).

Opinia o sprawozdaniach:

pozytywna

Ocena ogólna:

w formie opisowej

⁴⁴ NIK wniosła o wdrożenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających skuteczne i terminowe ustalanie i dochodzenie wierzytelności Skarbu Państwa.

⁴⁵ NIK wniosła o wykonanie wniosku sformułowanego przez Najwyższą Izbę Kontroli w wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. i 2017 r., dotyczącego zatrudniania na stanowiskach ekspertów osób o wysokich kwalifikacjach oraz przestrzegania, przy określaniu wysokości wynagrodzeń w tej grupie, zasad gospodarnego i celowego dokonywania wydatków publicznych.

9.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Sprawiedliwości dokonano stosując kryteria⁴⁶ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 roku⁴⁷.

Przychody (P):	367 336,2 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	454 003,7 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	821 339,9 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie:	(Wp = P : G) 0,4472
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie:	(Wk = K : G) 0,5528
Nieprawidłowości w przychodach:	<i>nie stwierdzono nieprawidłowości w oparciu o kryterium legalności.</i>
Ocena cząstkowa przychodów (Op):	pozytywna (5)
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	<i>nie stwierdzono nieprawidłowości w oparciu o kryterium legalności.</i>
Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	pozytywna (5)
Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO ⁴⁸ :	$5 \times 0,4472 + 5 \times 0,5528 = 4,9620 = 5$.
<p>Łączna ocena została obniżona o 1 punkt z uwagi na zidentyfikowany stan opóźnień w rozliczaniu umów dotacji oraz wysoki poziom przyznawania dofinansowania jednostkom sektora finansów publicznych w uznaniowym trybie powierzania zadań (poza naborem wniosków). Zabrakło też zdecydowanych działań mających na celu poprawę ściągłości należności Funduszu. Dysponent przyjął do realizacji wnioski pokontrolne NIK sformułowane po przeprowadzonej kontroli za 2018 r., jednak nie zostały one w pełni zrealizowane w 2019 r.</p>	
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna uwzględniająca opinię o sprawozdawczości:	w formie opisowej

⁴⁶ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁴⁷ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁴⁸ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

9.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Aktywizacji dokonano stosując kryteria⁴⁹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 roku⁵⁰.

Przychody (P):	160 364,8 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	152 035,8 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	312 400,6 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0,5133
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie (Wk = K : G):	0,4867
Nieprawidłowości w przychodach:	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa przychodów (Op):	pozytywna (5)
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	pozytywna (5)
Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO ⁵¹ :	$5 \times 0,5133 + 5 \times 0,4867 = 5$
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna	
uwzględniająca opinię o sprawozdawczości:	pozytywna

⁴⁹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁵⁰ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁵¹ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

9.6. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	2018		2019		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie			
		tys. zł			%		
1	2	3	4	5	6	7	
Ogółem, w tym:		69 168,2	63 625,0	71 151,9	102,9	111,8	
1.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	2 224,3	380,0	2 816,5	126,6	741,2	
1.1.	Rozdział 75301 Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego	2 224,3	380,0	2 816,5	126,6	741,2	
1.1.1.	§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0,0	-	0,1	231,2	--	
1.1.2.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	13,0	-	0,0	0,1	--	
2.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	1 822,7	-	2 056,6	112,8	--	
2.1.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	-	-	338,3	--	--	
2.1.1.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	388,6	380,0	421,6	108,5	111,0	
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	66 943,9	63 245,0	68 321,6	102,1	108,0	
2.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury	56 986,4	58 446,0	56 600,8	99,3	96,8	
2.1.1	§ 0570 Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	63,4	10,0	11,5	18,1	114,9	
2.1.2	§ 0610 Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	17 857,1	18 500,0	16 333,6	91,5	88,3	
2.1.3	§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0,0	-	0,7	1 918,6	--	
2.1.4	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	0,4	6,0	17,4	3 955,6	290,6	
2.1.5	§ 0700 Wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	34,1	22,0	21,6	63,4	98,1	
2.1.6	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	312,2	360,0	336,8	107,9	93,6	
2.1.7	§ 0830 Wpływy z usług	36 840,2	38 900,0	38 941,8	105,7	100,1	
2.1.8	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	1,6	-	3,0	182,2	--	
2.1.9	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	22,1	23,0	52,5	237,4	228,1	
2.1.10	§ 0929 Wpływy z pozostałych odsetek	4,0	-	6,7	165,2	--	
2.1.11	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	72,4	70,0	283,3	391,0	404,6	
2.1.12	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	411,6	550,0	569,6	138,4	103,6	
2.1.13	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	1 361,1	5,0	15,7	1,2	313,1	
2.1.14	§ 2980 Wpływy do wyjaśnienia	5,9	-	6,8	114,6	--	
2.2.	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości	244,9	190,0	298,1	121,7	156,9	
2.2.1	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	3,4	-	-	-	--	
2.2.2	§ 0780 Wpływy ze zbycia praw majątkowych	1,5	1,0	1,0	66,7	98,4	
2.2.3	§ 0830 Wpływy z usług	185,7	154,0	188,2	101,4	122,2	
2.2.4	§ 0840 Wpływy ze sprzedaży wyrobów	19,4	15,0	66,1	341,1	440,7	
2.2.5	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	1,1	1,0	1,3	119,3	130,0	
2.2.6	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	-	-	0,0	--	--	
2.2.7	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	13,8	12,0	13,3	96,4	110,6	
2.2.8	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	11,5	-	0,7	6,3	--	
2.2.9	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	8,7	7,0	27,5	316,0	392,9	
2.2.10	§ 1510 Różnice kursowe	-	-	0,0	--	--	

Lp.	Wyszczególnienie	2018		2019		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie			
		tys. zł			%		
1	2	3	4	5	6	7	
2.3.	Rozdział 75512 Więziennictwo	9 196,3	4 267,0	10 976,7	119,4	257,2	
2.3.1	§ 0610 Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	1,0	-	0,7	64,8	--	
2.3.2	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	75,0	-	79,0	105,4	--	
2.3.3	§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	9,5	-	4,1	43,2	--	
2.3.4	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 927,2	2 218,0	2 525,8	131,1	113,9	
2.3.5	§ 0830 Wpływy z usług	1 088,7	804,0	1 431,3	131,5	178,0	
2.3.6	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	1 002,7	184,0	576,9	57,5	313,5	
2.3.7	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	39,6	-	62,0	156,6	--	
2.3.8	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	2 489,9	373,0	2 768,7	111,2	742,3	
2.3.9	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	690,1	-	1 750,5	253,7	--	
2.3.10	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	1 872,6	688,0	1 777,6	94,9	258,4	
2.4.	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich	516,3	342,0	446,0	86,4	130,4	
2.4.1	§ 0570 Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	-	-	-	--	--	
2.4.2	§ 0580 Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	-	-	2,0	--	--	
2.4.3	§ 0610 Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	0,4	-	0,3	77,7	--	
2.4.4	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	-	-	0,3	--	--	
2.4.5	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	0,0	-	0,7	2 711,6	--	
2.4.6	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	184,8	142,0	133,5	72,2	94,0	
2.4.7	§ 0830 Wpływy z usług	107,6	96,0	105,5	98,1	109,9	
2.4.8	§ 0840 Wpływy ze sprzedaży wyrobów	33,1	27,0	34,4	104,1	127,5	
2.4.9	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	32,3	12,0	40,2	124,5	335,1	
2.4.10	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	6,9	4,0	6,0	87,2	150,5	
2.4.11	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	90,4	44,0	66,0	73,0	150,0	
2.4.12	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	31,7	-	13,0	41,0	--	
2.4.13	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	29,1	17,0	44,0	151,2	258,9	
3.	Dział 801 Oświata i wychowanie	-	-	13,8	--	--	
3.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione	-	-	13,8	--	--	
3.1.1	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	-	13,8	--	--	

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz. U. poz. 198).

9.7. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie*	2018	2019		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		5 073 162,8	5 141 659,0	5 375 696,5	5 363 658,4	105,7	104,3	99,8
1.	Dział 730 Szkolnictwo wyższe i nauka	-	7 326,0	7 602,4	7 386,9	--	100,8	97,2
1.1.	Rozdział 73014 Działalność dydaktyczna i badawcza	-	-	7 602,4	7 386,9	--	--	97,2
1.2.	Rozdział 73095 Pozostała działalność	-	7 326,0	-	-	--	-	--
2.	Dział 750 Administracja publiczna	81 024,1	83 800,0	83 822,7	83 495,8	103,1	99,6	99,6
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	81 024,1	83 800,0	83 822,7	83 495,8	103,1	99,6	99,6
3.	Dział 752 Obrona narodowa	373,3	385,0	385,0	359,9	96,4	93,5	93,5
3.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	373,3	385,0	385,0	359,9	96,4	93,5	93,5
4.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	1 466 282,0	1 527 863,0	1 588 096,7	1 587 496,2	108,3	103,9	100,0
4.1.	Rozdział 75301 Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego	1 461 433,0	1 522 708,0	1 582 941,7	1 582 607,0	108,3	103,9	100,0
4.2.	Rozdział 75312 Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	4 849,1	5 155,0	5 155,0	4 889,2	100,8	94,8	94,8
5.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	3 402 686,4	3 386 174,0	3 566 371,5	3 556 524,3	104,5	105,0	99,7
5.1.	Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury	147 487,8	141 459,0	140 474,8	136 822,4	92,8	96,7	97,4
5.2.	Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości	28 644,3	33 991,0	33 230,2	33 079,2	115,5	97,3	99,5
5.3.	Rozdział 75512 Więziennictwo	3 067 638,7	3 035 250,0	3 223 874,0	3 218 531,6	104,9	106,0	99,8
5.4.	Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich	87 619,5	98 130,0	91 448,6	90 747,1	103,6	92,5	99,2
5.5.	Rozdział 75514 Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	71 296,0	77 344,0	77 344,0	77 344,0	108,5	100,0	100,0
6.	Dział 801 Oświata i wychowanie	122 382,4	135 466,0	128 980,9	127 984,4	104,6	94,5	99,2
6.1.	Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione	122 382,4	135 466,0	128 980,9	127 984,4	104,6	94,5	99,2
7.	Dział 851 Ochrona zdrowia	414,5	645,0	437,2	411,0	99,1	63,7	94,0
7.1.	Rozdział 85156 Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	414,5	645,0	437,2	411,0	99,1	63,7	94,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz.U. poz. 198).

9.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2018			Wykonanie 2019			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia²⁾, z tego		31 906,0	1 931 322,0	5 044	31 456,0	2 136 879,6	5 661	112,2
Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01		2 879,0	160 014,7	4 632	2 945,0	174 858,2	4 948	106,8
Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe - 02		4,0	582,7	12 140	5,0	661,0	11 016	90,7
Członkowie korpusu służby cywilnej - 03		715,0	57 643,5	6 718	723,0	60 091,3	6 926	103,1
Sędziowie i prokuratorzy - 10		1,0	493,5	41 129	1,0	368,9	30 744	74,8
Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze -11		27 222,0	1 620 391,7	4 960	26 747,0	1 804 574,4	5 622	113,3
Nauczyciele - 15		1 085,0	92 195,9	7 081	1 035,0	96 325,8	7 756	109,5
1.1	Dział 750 Administracja publiczna razem, z tego	845,0	67 682,8	6 675	860,0	70 874,2	6 868	102,9
1.1.1	<i>Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej</i>	845,0	67 682,8	6 675	860,0	70 874,2	6 868	102,9
1.1.1.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01	124,0	9 191,5	6 177	130,0	9 855,3	6 317	102,3
1.1.1.2	Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe - 02	4,0	582,7	12 140	5,0	661,0	11 016	90,7
1.1.1.3	Członkowie korpusu służby cywilnej - 03	715,0	57 643,5	6 718	723,0	60 091,3	6 926	103,1
1.1.1.4	Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze -11	2,0	265,1	11 046	2,0	266,6	11 109	100,6
1.2	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości razem, z tego	29 976,0	1 771 443,3	4 925	29 561,0	1 969 679,7	5 553	112,8
1.2.1	<i>Rozdział 75501 Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury</i>	5,0	1 073,6	17 894	1,0	414,1	34 505	192,8
1.2.1.1	Sędziowie i prokuratorzy - 10	1,0	493,5	41 129	1,0	368,9	30 744	74,8
1.2.1.2	Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze -11	4,0	580,1	12 085	-	45,1	-	-
1.2.2	<i>Rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości</i>	168,0	14 019,0	6 954	176,0	16 157,4	7 650	110,0
1.2.2.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń -01	166,0	130 824,1	6 940	176,0	16 157,4	7 650	110,2
1.2.2.2	Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze -11	2,0	194,9	8 121	-	-	-	-
1.2.3	<i>Rozdział 75512 Więziennictwo</i>	28 892,0	1 712 072,4	4 938	28 493,0	1 907 860,1	5 580	113,0
1.2.3.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01	1 678,0	92 720,7	4 605	1 748,0	103 597,4	4 939	107,3
1.2.3.2	Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze -11	27 214,0	1 619 351,7	4 959	26 745,0	1 804 262,7	5 622	113,4
1.2.4	<i>Rozdział 75513 Zakłady dla nieletnich</i>	911,0	44 278,3	4 050	891,0	45 248,1	4 232	104,5
1.2.4.1	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 01	911,0	44 278,3	4 050	891,0	45 248,1	4 232	104,5
1.3	Dział 801 Oświata i wychowanie razem, z tego	1 085,0	92 195,9	7 081	1 035,0	96 325,8	7 756	109,5
1.3.1	<i>Rozdział 80144 Inne formy kształcenia osobno niewymienione</i>	1 085,0	92 195,9	7 081	1 035,0	96 325,8	7 756	109,5
1.3.1.1	Nauczyciele - 15	1 085,0	92 195,9	7 081	1 035,0	96 325,8	7 756	109,5

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 o stanie zatrudnienia i wynagrodzeniach zweryfikowanych przez NIK.

- 1) Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- 2) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

9.9. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 37 – SPRAWIEDLIWOŚĆ

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		60 228,9	86 044,0	85 239,2	74 280,7	123,3	86,3	87,1
1.	Dział 750 Administracja publiczna	285,6	2 959,0	2 959,0	1 757,6	615,5	59,4	59,4
1.1.	Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021	-	434,0	-	-	--	-	--
1.2.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja Rozwój 2014-2021	69,7	2 525,0	2 959,0	1 757,6	2 520,3	69,6	59,4
1.3.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	215,8	-	-	-	-	--	--
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	59 943,3	83 085,0	82 280,2	72 523,2	121,0	87,3	88,1
2.1.	Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021	-	3 288,0	1 779,6	-	--	-	-
2.2.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja Rozwój 2014-2021	41 967,9	58 699,0	57 362,7	50 818,2	121,1	86,6	88,6
2.3.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	162,7	693,0	693,0	606,0	372,4	87,4	87,4
2.4.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	17 812,7	20 405,0	22 445,0	21 098,9	118,4	103,4	94,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz. U. poz. 198).

**9.10. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU POMOCY POKRZYWDZONYM ORAZ
POMOCY POSTPENITENCJARNEJ – FUNDUSZU SPRAWIEDLIWOŚCI**

Lp.	Wyszczególnienie	2018		2019		4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A. Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy									
I.	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	147 431,1	330 230,0	317 230,0	214 787,3	224,0	145,7	65,0	67,7
1.	Udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin	13 294,7	21 724,0	21 724,0	16 521,4	163,4	124,3	76,1	76,1
2.	Udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, pomoc świadkom łącznie z przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości	88 078,5	213 538,0	200 538,0	103 298,1	242,4	117,3	48,4	51,5
3.	Sfinansowanie wydatków związanych z "Programem modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020"	46 057,9	94 968,0	94 968,0	94 967,8	206,2	206,2	100,0	100,0
Część B. Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I.	Stan funduszu na początek roku, z tego:	607 664,8	430 033,0	567 354,0	567 353,9	70,8	93,4	131,9	100,0
1.	Środki pieniężne	284 006,8	106 375,0	191 186,0	191 186,4	37,5	67,3	179,7	100,0
2.	Należności	322 610,8	322 611,0	215 200,0	215 199,6	100,0	66,7	66,7	100,0
3.	Zobowiązania, z tego:	20,6	21,0	238,0	238,1	101,9	1 155,8	1 133,8	100,0
3.1	pozostałe	20,6	21,0	238,0	238,1	101,9	1 155,8	1 133,8	100,0
3.1.1	- w tym wymagalne								
4.	Pozostałe środki obrotowe	1 067,8	1 068,0	161 206,0	161 206,0	100,0	15 097,0	15 094,2	100,0
II.	Przychody	325 371,1	228 855,0	228 855,0	367 336,3	70,3	112,9	160,5	160,5
1.	Pozostałe przychody, w tym:	322 427,6	228 855,0	228 855,0	338 782,3	71,0	105,1	148,0	148,0
1.1	- odsetki	2 654,0	2 017,0	2 017,0	2 275,1	76,0	85,7	112,8	112,8
1.2	- wpłaty z tytułu orzeczonych przez sąd nawiązek oraz świadczeń pieniężnych	297 327,5	206 851,0	206 851,0	310 617,8	69,6	104,5	150,2	150,2
1.3	- wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych	22 446,1	19 918,0	19 918,0	24 499,9	88,7	109,1	123,0	123,0
1.4	- wpływy do wyjaśnienia								
1.5	- wpływy z różnych przychodów		69,0	69,0	1 389,4			2 013,6	2 013,6
2.	Różne przelewy	672,9				0,0	0,0		
3.	Inne zwiększenia	266,8			28 547,1	0,0	10 699,8		
4.	Rozliczenia z lat ubiegłych	2 003,8			6,8	0,0	0,3		
III.	Koszty realizacji zadań	365 682,0	330 230,0	317 230,0	454 003,7	90,3	124,2	137,5	143,1
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	86 871,7	180 689,0	140 741,0	62 378,6	208,0	71,8	34,5	44,3
2.	Transfery na rzecz ludności, z tego na:	8 386,2	10 935,0	10 935,0	8 918,4	130,4	106,3	81,6	81,6
2.1	świadczenia wypłacane w ramach pomocy postpenitencjarnej	8 386,2	10 935,0	10 935,0	8 918,4	130,4	106,3	81,6	81,6
3.	Koszty własne	8 167,8	43 638,0	59 161,0	48 324,6	534,3	591,6	110,7	81,7
3.1	wynagrodzenia, z tego:	75,5	886,0	886,0	413,5	1 173,5	547,7	46,7	46,7
3.1.1	- bezosobowe	75,5	886,0	886,0	413,5	1 173,5	547,7	46,7	46,7
3.2	składki na ubezpieczenia społeczne	11,0	161,0	161,0	14,5	1 463,6	131,8	9,0	9,0
3.3	składki na Fundusz Pracy	1,4	22,0	22,0	1,7	1 571,4	121,4	7,7	7,7
3.4	zakup usług	1 309,8	20 071,0	25 071,0	20 124,2	1 532,4	1 536,4	100,3	80,3
3.5	pozostałe, z tego:	6 770,1	22 498,0	33 021,0	27 770,8	332,3	410,2	123,4	84,1

Lp.	Wyszczególnienie	2018		2019		4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.5.1	- koszty i prowizje bankowe	90,8	550,0	550,0	67,0	605,7	73,8	12,2	12,2
3.5.2	- koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	581,7	829,0	829,0	668,7	142,5	115,0	80,7	80,7
3.5.3	- pomoc postpenitencjarna	4 805,5	6 119,0	6 119,0	5 197,8	127,3	108,2	84,9	84,9
3.5.4	- pomoc poszkodowanym przestępstwem (zadania określone art. 43 par. 8 pkt 1c ustawy kkw)								
3.5.5	- promowanie działalności funduszu	0,0	15 000,0	25 523,0	21 837,3			145,6	85,6
3.5.6	- inne działania								
3.5.7	- wpłaty do budżetu państwa	1 292,0				0,0	0,0		
4.	Koszty inwestycyjne	46 057,9	94 968,0	106 393,0	95 165,7	206,2	206,6	100,2	89,4
4.1	- dotacje inwestycyjne			11 225,0	197,9				1,8
5.	Różne przelewy								
6.	Inne zmniejszenia	216 198,4			239 216,5	0,0	110,6		
IV.	Stan funduszu na koniec roku (I + II - III), z tego:	567 886,3	328 658,0	478 979,0	480 686,4	57,9	84,6	146,3	100,4
1.	Środki pieniężne	191 186,4	5 000,0	102 811,0	119 390,3	2,6	62,4	2 387,8	116,1
2.	Należności	215 732,0	322 611,0	215 200,0	241 437,1	149,5	111,9	74,8	112,2
3.	Zobowiązania	238,1	21,0	238,0	263,1	8,8	110,5	1 252,9	110,5
3.1	- w tym: wymagalne								
3.2	pozostałe	238,1	21,0	238,0	263,0	8,8	110,5	1 252,4	110,5
4.	Pozostałe środki obrotowe	161 206,0	1 068,0	161 206,0	120 122,1	0,7	74,5	11 247,4	74,5
Część E. dane uzupełniające									
1.0	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie lub depozyt u Ministra Finansów	191 181,7	5 000,0	49 811,0	119 390,3	2,6	62,4	2 387,8	239,7
1.1	- depozyty <i>overnight</i>	191 178,9	5 000,0	49 811,0	119 390,3	2,6	62,4	2 387,8	239,7
1.2	- depozyty terminowe	2,8				0,0	0,0		

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego z dnia 24 kwietnia 2020 r.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz. U. poz. 198).

**9.11. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
SKAZANYCH ORAZ ROZWOJU PRZYWIĘZIENNYCH ZAKŁADÓW PRACY**

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A – Zadania wynikające z ustawy tworzącej państwowy fundusz celowy									
1.	Finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w tym:	127 813,3	175 000,0	190 000,0	152 035,8	137	119	87	80
1.1.	Wydatki bieżące	3 845,2	5 000,0	5 000,0	395,0	130	10	8	8
1.2.	Wydatki inwestycyjne	60 846,7	105 000,0	105 000,0	76 175,7	173	125	73	73
1.3.	Częściowe refinansowanie zwiększonych kosztów wynagrodzenia skazanych	63 121,4	65 000,0	80 000,0	75 465,1	103	120	116	94
Część B – Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I.	Stan na początek roku z tego:	107 180,5	77 181,0	124 920,0	124 920,4	72	117	162	100
1.	Środki pieniężne	98 965,6	69 481,0	117 919,0	117 919,2	70	119	170	100
2.	Należności:	8 485,8	8 000,0	7 285,0	7 285,1	94	86	91	100
2.1	W tym z tytułu udzielonych pożyczek	1 752,0	4 000,0	1 568,0	1 568,0	228	89	39	100
2.1.1.	W tym od jednostek sektora finansów publicznych								
3.	Zobowiązania z tego:	270,9	300,0	284,0	283,9	111	105	95	100
3.1.	Z tytułu kredytu								
3.1.1.	W tym: wymagalne								
3.2.	Pozostałe	270,9	300,0	284,0	283,9	111	105	95	100
3.2.1.	W tym: wymagalne								
II.	Przychody	145 553,2	126 000,0	126 000,0	160 364,8	87	110	127	127
1.	Pozostałe przychody w tym:	145 553,2	126 000,0	126 000,0	160 364,8	87	110	127	127
1.1.	Odsetki	1 303,0	1 000,0	1 000,0	1 358,4	77	104	136	136
1.2.	Wpłaty przywieziennych zakładów pracy	278,0	300,0	300,0	605,5	108	218	202	202
1.3.	wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych	143 970,8	124 700,0	124 700,0	157 206,2	87	109	126	126
1.4.	Inne zwiększenia	1,4			1 194,7				
III.	Koszty realizacji zadań	127 813,3	175 000,0	190 000,0	152 035,8	137	119	87	80
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	3 845,2	5 000,0	5 000,0	395,0	130	10	8	8
2.	Koszty własne								
2.1	Pozostałe z tego:								
2.1.1	Umorzenia								
2.1.2.	Inne								
2.1.2.1.	Opłaty i prowizje bankowe								
3.	Koszty inwestycyjne w tym:	60 846,7	105 000,0	105 000,0	76 175,7	173	125	73	73

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.1.	Dotacje inwestycyjne	60 846,7	105 000,0	105 000,0	76 175,7	173	125	73	73
4.	Wpłata ryczału z tytułu zwiększonych kosztów wynagrodzenia	63 121,4	65 000,0	80 000,0	75 465,1	103	120	116	94
IV.	Stan funduszu na koniec roku (I+II+III), z tego:	124 920,4	28 181,0	60 920,0	133 249,4	23	107	473	219
1.	Środki pieniężne	117 919,2	24 681,0	53 420,0	127 004,6	21	108	515	238
2.	Należności	7 285,1	4 000,0	8 000,0	6 244,8	55	86	156	78
2.1.	W tym: z tytułu udzielonych pożyczek	1 568,0	4 000,0		840,0	255	54	21	
2.1.1.	W tym: od jednostek sektora finansów publicznych								
3.	Zobowiązania z tego:	283,9	500,0	500,0		176			
3.1.	Z tytułu kredytów w tym:								
3.1.1.	Wymagalne								
3.2.	pozostałe	283,9	500,0	500,0		176			
Część E – Dane uzupełniające									
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów:	117 919,2	24 681,0	53 420,0	127 004,6	21	108	515	238
1.1.	Depozyt <i>overnight</i> (O/N)	14 419,2	300,0	300,0	15 504,6	2	108	516 8	516 8
1.2.	Depozyty terminowe	103 500,0	24 381,0	53 120,0	111 500,0	24	108	457	210

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz.U. poz. 198).

9.12. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Minister Sprawiedliwości
12. Dyrektor Generalny Służby Więziennej
13. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego